

KYMI-YHTYMÄ

Karkkilan tehtaan Teknillisen Kerhon upea hirsisauna Mustikkamäessä Ruokjärven rannassa

Ensi loppiaisena jaetaan niille yhtiön palveluksessa oleville, jotka kulu-
van vuoden loppuun mennessä saavat
40 palvelusvuotta täyteen, kultainen
ansiomerkki. Sen jälkeen tämän uuden
mitalin jako tullaan suorittamaan sinä
päivänä, jolloin 40 'yhtiöläisvuotta'
tulee täyteen. Loppiaisena jaetaan an-
siomerkin saajille myös pienoiserkki,
joka esittää yhtiön tunnusta aarnikot-
kaa. Tämä merkki on tarkoitettu jo-
kapäiväiseen käyttöön.

Yhtiöläisten lomanviettomahdolli-
suudet yhtiön mailla ovat lisäänty-
neet. Kuluneena kesänä kokeiltiin
Verlaa lomakylänä, samoin viittä met-
säkämpää. Miten nämä uudet loma-
paikat otettiin vastaan, siitä kertovat
lomalaiset itse tässä numerossa.

Meneillään olevaa Suomen itsenäi-
syyden 50-vuotisjuhluvuotta vietetään
taloudellisen tietouden vuotena. Vih-
doinkin Suomessa on havahduttu huo-
maamaan, että kansalaisten taloudel-
lista kasvatusta tulisi kohentaa. Kaup-
patiet. maisteri Ahti Hirvonen aloittaa
tässä numerossa 3-osaisen kirjoitussar-
jan, jossa hän käsittelee nimenomaan
sellaisia asioita, jotka liittyvät teolli-
suuslaitoksen talouteen.

Kesäisin niin naisvoittainen Hauk-
kasuo on päättynään turpeennosto-
kautena toiminut yksinomaan mies-
voimalla tai paremminkin miesten
käyttämällä konevoimalla. Tämä on
johtunut uusista tehokkaista korjuu-
koneista.

Edellisessä numerossa esittelimme

Sisältö:

- 1 † Varatuomari Carl Johan Ehrnrooth
- 2 Varatuomari Ehrnrooth siunattiin haudan lepoon Lah-
den vanhassa kirkossa
- 3 Yhtiömme ansiomerkkiä täydennetty kultaisella 40-vuo-
tismitalilla
- 4 Yhtiömme lomanviettokohteet suosittuja
- 13 Kauppatiet.maisteri Ahti Hirvonen: Taloudellista tie-
toutta — I osa: Yleiskäsitteitä tuotanto- ja yritystoi-
minnasta
- 15 Voikkaa-aiheinen valokuva Montrealin maailmannäyt-
telyssä
- 16 Koneellista turpeen käsittelyä Haukkasuoilla
- 17 Suomen Metsäyhdistyksen kesäretkeily Itä-Hämeessä
- 18 Inari-kattila — Karkkilan tehtaan uutuus
- 19 Hyvinkään—Karkkilan rautatie siirtyi historiaan
- 20 Luottamusmiehen ajatuksia turvallisuustoiminnasta
- 21 Yhtymän kesäakisat Salossa
- 24 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 25 Merkkipäiviä
- 28 Manan majoille
- 28 Kiertävä rakennusainenäyttely

Kolmas kansisivu:

Tehokas kevytvahtosammutin

Vastaava toimittaja: Veikko Talvi

Toimitussihteeri: Heli Kyllönen

Toimittaja: Jorma Manninen

Kirjapaino: Kouvolan Kirjapaino

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

Heinolan tehtaan Termino-keskus-
lämmityskattilan. Nyt on vuorossa
vieläkin tuoreempi uutuus, Karkkilan
tehtaan Inari-kattila, joka tietystikin
on valurautaa.

Liikenne Karkkilan rautatiellä on

päättynyt. Veturi ja kaksi vaunua
on pelastettu museonähtävyydeksi ja
tulevat kertomaan jälkipolville, mil-
lainen oli Hyvinkään—Karkkilan
juna. Museojuna saa paikkansa kaup-
palan keskustassa harjun rinteessä.

Varatuomari Carl Johan Ehrnrooth

Lauantaina elokuun 5:ntenä illansuussa kohosivat liput yhtiömme tehtailla puolitankoon. Seestan kartanosta Nastolasta oli saapunut odottamaton surunviesti yhtiötämme kohdanneesta suuresta menetyksestä. Hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja, varatuomari Carl Johan Ehrnrooth oli äkkiä siirtynyt ajasta ikuisuuteen.

Varatuomari Ehrnrooth valittiin yhtiömme hallitukseen jo v. 1936 ja v:sta 1945 alkaen hän toimi hallituksen puheenjohtajana. Vaikka hän joutui jakamaan aikansa ja tarmonsä lukuisten yritysten kesken, hän osoitti aivan erityistä harrastusta Kymin Osakeyhtiötä kohtaan ja suoritti merkittävän työn yhtiömme hyväksi. Hänen puheenjohtajakautenaan yhtiön tuotantolaitoksia on perusteellisesti uusittu ja laajennettu sekä rakennettu uusia tehtaita eri puolille Suomea. Hänelle eivät myöskään sosiaaliset kysymykset olleet vieraita ja myönteisellä suhtautumisellaan hän vaikuttikin moniin yhtiöläistemme hyväksi tehtyihin päätöksiin.

Varatuomari Ehrnrooth oli syntynyt Helsingissä 17. 6. 1898, joten hän oli kuollessaan 69-vuotias. Hän tuli ylioppilaaksi v. 1915, suoritti ylemmän oikeustutkinnon v. 1921 ja opiskeli Lontoossa 1923—1924. Tämän jälkeen hän toimi asianajajana Dittmar & Indreniuksen

asianajotoimistossa v:een 1945, jolloin hän antautui yksinomaan yhä lukuisammaksi ja vastuunalaisimmiksi käyneiden tehtävien hoitamiseen maamme teollisuuden ja liike-elämän johtopaikoilla. Hänen laaja lakimieskokemuksensa, perehtyneisyytensä maamme teollisuuden eri aloihin ja maailmankauppaan, hyvät ulkomaiset suhteensa, kaukonäköisyytensä ja hillitty luonteensa sekä nauttimansa arvonanto tekivät hänestä keskeisen johtajapersoonallisuuden maamme teollisuuden piirissä.

Erityisesti Suomen metsäteollisuus sai käyttää hyväkseen hänen kykyään ja laajaa asiantuntemustaan. V:sta 1946 hän oli Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksen hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja oli yhdistyksen I ja II osaston hallituksen jäsen. Niin ikään hän kuului Suomen Puunjalostusteollisuuden Työntantajaliiton hallintoneuvostoon.

Varatuomari Ehrnroothin harrastuksista mainittakoon erityisesti ilmailu ja moottoriurheilu. Hän oli Suomen Ilmailuliiton ja Suomen Autoklubin kunniajäsen.

Varatuomari Ehrnroothin poismeno oli yhtiöllemme raskas menetys. Häntä muistetaan kiittolisuuden ja kunnioituksen tuntein. Hänen nimellään ja työllään tulee olemaan pysyvä sija yhtiömme historiassa.

Varatuomari Carl Johan Ehrnrooth siunattiin haudan lepoon Lahden vanhassa kirkossa

Yhtiömme hallituksen puheenjohtajan varatuomari Carl Johan Ehrnroothin maallinen tomu siunattiin haudan lepoon Lahden vanhassa kirkossa perjantaina elokuun 11 päivänä. Tilaisuudesta muodostui vaikuttava surujuhla ja mieliinpainuva kunianosoitus miehelle, joka suoritti pitkän ja ansiokkaan päivätyön maamme teollisuuden ja talouselämän hyväksi.

Hiljaisen urkumusiikin soidessa suruasun koristettu kirkko täyttyi omaisista, sukulaisista, ystävistä ja kymmenien yhteisöjen edustajista, joita oli saapunut maamme rajojen ulkopuoleltakin. Dir.mus. Matti Rauhalaan soitettua uruilla Sibeliuksen Elegian ja taiteilija Heikki Rautasalon sellosoolona Bachin Arioson astui tammiarkun ääreen rovasti Thure af Björkstén.

— Kuoleman ja elämän välillä on vain lyhyt askel — silmänräpäys — ja ajallisen elämän lanka on katkenut, sanoi rovasti Björkstén. Elämämme on kuin häipyvä savu, kuin harhaileva lehti ajan nopeassa virrassa. Kuoleman edessä ei mieleen nouse kysymys, mitä on elämä, vaan me hiljennymme kysymään, mitä on kuolema. Kuolema ei ole kuitenkaan synkkä kuin syksyinen ilta, vaan voimme sanoa: valkenee, kun ilta joutuu.

— Varatuomari Carl Johan Ehrnrooth on jättänyt kallisarvoisen perinnön jälkeensä. Hän ei ollut suurten sanojen mies. Hän käsitti, että sanoilla täytyi olla katetta ja hän suorittikin suuret tehtävänsä oman tunnontarkasti, parhaansa mukaan.

Rovasti af Björksténin siunattua vainajan viimeiseen lepoon sellotaitelija Rautasalo soitti 'Verkkaan kuin illan sammuvi rusko'. Tämän jälkeen seurasi seppelten lasku ja vaikka pu-

heita ei pidetty, kesti seppelten ja kukkavihkojen jättäminen arkun ääreen tunnin ajan.

Omaisten, sukulaisten ja Seestan kartanon henkilökunnan tuotua kukkaistervehdyksensä astuivat arkun ääreen yhtiön hallituksen jäsenet ja yhtiön johtajat hallituksen varapuheenjohtajan, pankinjohtaja Mika Tiivolan lausussa jäähyväissanat. Yhtiön henkilökunnan seppeleen lasivat ylimestari Esko Eloranta Voikkaan tehtaalta, prokuristi Einar Rhen

yhtiön Helsingin konttorista ja työkaluviilaaja Toivo Flinkman Lahden tehtaalta. Lisäksi vainajan muistoa kunnioittivat lähetystöin ja kukkasin mm. Star Paper Mills Ltd, Star Paper Sales Ltd, Kymmene Paper Sales Ltd, Suomen Paperitehtaitten Yhdistys, Lohjan Kalkkitehdas Oy, Keskinäinen yhtiö Teollisuusvakuutus, Jälleenvakuutus Oy Ursa, Pohjoismaiden Yhdyspankki, Oy Shell Ab, Aero Oy, Oy Strömberg Ab, Suomen Merivakuutus Oy, Finnish Chemicals Oy,

Vakuutusyhtiö Fennia, Oy Koverhar Ab, Suomen Selluloosayhdistys, SAS, Oy Asea Ab, Suomen Autoklubi, Aktiesällskapet Union, Tampella Oy, Eurocan Pulp and Paper Company Ltd, Suomen Ilmailuliitto, Enso-Gutzeit Oy, Yhtyneet Paperitehtaat Oy, Suomen Matkatoimisto ja Reed Paper Group Ltd. Lisäksi monet suorittivat viimeisen tervehdyksensä eri kukkaisrahastojen kautta.

Wagnerin Tannhäuser-alkusoiton sävelten täyttäessä kirkon kantoivat Seestan kartanon henkilökunnan edustajat arkun kirkon edustalla odottavaan autoon. Varatuomari Ehrnroothin viimeinen matka päättyi Nastolan kirkkomaalle, jossa hänet kätettiin maan poveen sukhautaan.

Yhtiömme ansiomerkkiä täydennetty kultaisella 40-vuotismitalilla

Yhtiömme 75-vuotisjuhlallisuuksien yhteydessä vuonna 1947 perustettiin yhtiön ansiomerkki, joka annetaan pitkäaikaisesta palveluksesta, hopeinen merkki 25 vuotta ja kultainen 50 vuotta palvelulle. Koska pitkäaikaiset palvelussuhteet ovat yhtiössämme varsin yleisiä, on myös mitalisato ollut runsas. Tähän mennessä 25-vuotismerkki on jaettu 4 298:lle ja kultainen 178 yhtiöläiselle.

Sen jälkeen kun yhtiössämme alettiin yleisesti noudattaa 65 vuoden eroamisikää, on luonnollisesti 50 palvelusvuoden saavuttaminen käynyt harvinaiseksi. Sen tähden yhtiön hallitus on päättänyt lisätä ansiomerkki-järjestelmää uudella merkillä, joka jaetaan 40 vuoden palveluksesta. 50-vuotisansiomerkki säilyy edelleen, koska ainakin toistaiseksi se on joidenkin — tosin harvojen — saavutettavissa. Esimerkiksi viime vuoden aikana kultamerkki-ään saavutti seitsemän yhtiöläistä. Kuluvana vuonna on tähän mennessä jaettu ainoastaan yksi 50-vuotismerkki.

Yhtiön ansiomerkkiä täydennetään myös siten, että ansiomerkkin luovuttamisen yhteydessä annetaan asianomaiselle pienoismerkki, joka esittää yhtiön tunnusta aarnikotkaa. Pienoismerkki on varsinaisen ansiomerkkin

mukaisesti joko hopeinen tai kultainen. Pienoismerkkiä voidaan pitää työ- ja arkioloissakin, kun sen sijaan ansiomerkki on tarkoitettu kannettavaksi erityisesti yhtiön järjestämissä juhlatilaisuuksissa samoin kuin kaikissa sellaisissa tilaisuuksissa, joissa kunniamerkkejä yleensä kannetaan.

Ansioimerkkin uudistamisen yhteydessä on merkin ulkonäkö myös hieman muuttunut. Mitalin kuviot ovat vaihtaneet paikkaa. Aarnikotka on siirretty etupuolelle ja heraldinen kuvio 'vihkiristi' edestä taakse. Aarnikotka esiintyy kaikissa ansiomerkkeissä kultaisena reliefinä valkoisella emalipohjalla. Myös mitalin reunus on hieman muuttunut, mutta teksti on pysynyt entisellään. Onnistuneen parannustyön on suunnitellut taiteilija Topi Valkonen.

40-vuotisansioimerkkin ja siihen liittyvän pienoismerkkin ensimmäinen jako tapahtuu samanaikaisesti 25-vuotisansioimerkkin jaon yhteydessä ensiloppiaisenä. Silloin 40-vuotisansiomerkki annetaan jokaiselle yhtiön palveluksessa olevalle, jolle 40 palvelusvuotta on siihen mennessä tullut täyteen. Siitä lähtien 40-vuotismitali jaetaan — mikäli mahdollista — samana päivänä, jolloin asianomainen täyttää 40 'yhtiöläisvuotta'.

Yhtiön hallitus ja johto tuomassa viimeistä tervehdystään hallituksen varapuheenjohtajan, pankinjohtaja Mika Tiivolan johdolla (toinen oikealta). Hänen vierellään oik. hallinnollinen johtaja Lasse Räihä ja vas. johtaja B. Björkman, johtaja C. J. Cedercreutz, valtiot.maist. Johan Eric Dahlström, varatuomari Aarne Castrén, varatuomari Tor-Erik Lassenius, fil.tohtori C.-E. Olin, johtaja Olov A. Hixén ja johtaja Carl-Eric Hortling.

Yhtiön henkilökunnan seppeleen laski lähetystä, johon kuuluivat vas. ylimestari Esko Eloranta, prokuristi Einar Rhen ja työkaluviilaaja Toivo Flinkman.

Yhtiömme on aina kiinnittänyt huomiota henkilökuntansa viihtyvyyteen ja tarkoituksen mukaiseen vapaa-ajan käyttöön järjestämällä mm. eri tehdaspaikkakuntien läheisyyteen lomanviettopaikkoja ja ulkoilualueita viikottaista vapaa-ajanviettoa sekä vuosiloman viettäjiä varten. Nykyisin vapaa-ajan lisääntyessä saavat lomailu- ja ulkoilualueet yhä suuremman merkityksen, niiden tarve kasvaa ja kysyntä lomapaikoista lisääntyy. Tähän saakka on tarjonta jotakuinkin tyydyttänyt kysynnän, mutta siirryttäessä viisipäiväisiin työviikkoihin kaivataan lisää nimenomaan viikonloppumajoja. Tämän kehityksen oivaltaen on yhtiö järjestänyt henkilökunnalleen lisää lomanviettomahdollisuuksia perustamalla Verlan van-

Verlan idylliseen maisemaan antaa oman leimansa tämä linnamainen rakennus, jossa sijaitsevat tehtaan konttori ja isännöitsijän asunto.

Verlan lomalaisia: Eino Räsänen lapsineen, Matti Salmi-
nen sekä Raija ja Erkki Lehtiranta Karkkilasta ovat voikkaalaisen Ilkka Vesan perheen kanssa istutuneet pihanurmikolle.

Yhtiömme lomanvietto- kohteet suosittuja

haan tehdaskylään yhtiöläisten lomakylän ja varaamalla lomailutarkoituksiin viisi metsäkämpää, jotka sijaitsevat Valkealassa, Mäntyharjussa, Sulkavalla ja Kinnulassa. Näihin uusiin lomakohteisiin on jokaisella yhtiön palveluksessa olevalla oikeus mennä lomailemaan, kun sen sijaan entistä käytäntöä noudatetaan vanhemmissa lomakodeissa ja -majoissa, jotka on varattu eri tehtaiden henkilökuntaa varten.

Kuluneen kesän aikana olemme käyneet tutustumassa sekä entisiin että uusiin lomakohteisiin. Toivotavasti seuraavasta esittelystä ja loma-

Eräässä tällaisessa punaisessa mökissä lomaili kirjaltaja Lenni Mustamäen perhe, joka keskimäisessä kuvassa on kokeilemassa kalaonnea. Äärimmäisenä oikealla ns. rivitalo, jossa on myös lomalaisasuntoja.

laisten mielipiteistä on myös hyötyä lukijoille tulevien loma-aikojen ja viikonloppujen viettoon liittyvissä kysymyksissä.

Verlan lomakylä

Verlan tehdaskylästä ja siihen liittyvistä ranta-alueista on tarkoitus muodostaa yhtiöläisiä varten lomakeskus. Jo tänä kesänä on yhtiöläisillä ollut tilaisuus viettää siellä loma, sillä muutamia asuntoja saatiin kunnostetuiksi jo täksi lomakaudeksi. Neljä punaista mökkiä ja joitakin asuntoja ns. rivitaloissa on ollut yhtiön eri tehtailta tulleiden lomavieraiden käytössä. Yhteistä ruokailumahdollisuutta kylässä ei toistaiseksi ole, vaan jokainen valmistaa ateriansa itse. Verlassa olevat kolme kauppa pitävät huolen, että elintarvikkeita on saatavissa. Yhteisen ruokalan puuttumista kylläkin valiteltiin lomakylässä käydessämme. Sehän antaisi mahdollisuuden perheenäideille viettää loma ilman ruoanlaittohuolia.

Verlaan saavuttaessa kylä ottaa tulijan kuin kainaloonsa. Maisema on erittäin vaihtelevaa, vehmasta ja kaunista. Vanha tehdas koristeellisine rakennuksineen antaa paikkakunnalle oman erikoisleimansa ja kylän talot sijaitsevat somasti pitkin mutkittele-

vaa joenrannan töyryä. Pistäydyimme aamusella erään punaisen mökin pihalla. Edellisenä iltana mökki oli saanut kesävieraa, kun kirjaltaja Lenni Mustamäen perhe oli saapunut Kouvolasta lomanviettoon. Perheen miesväki, isä ja 15-vuotias Yrjö-poika olivat tulleet polkupyörillä tämän 33 km:n matkan ja rva Martta Mustamäki Kaija-tyttönsä kanssa linja-autolla. Perheeseen kuuluu vielä 18-vuotias Ulla, joka käy Verlassa vain viikonloppuisin. Mustamäet olivat ehdineet tutustua Verlaan jo sen verran, että olivat todenneet paikan erittäin sopivaksi lomakyläksi. Maisema viehätti silmää, samoin kuin vanha tehdas tiilirakennuksineen. Lenni Mustamäki kertoi perheen suunnitelleen lomaohjelmaksi kalastuksen ja soutelemisen ohella retkeilyä ympäristöön sekä marjastuksen. Tietysti aurinkoisina päivinä loikoillaan rantakalliolla.

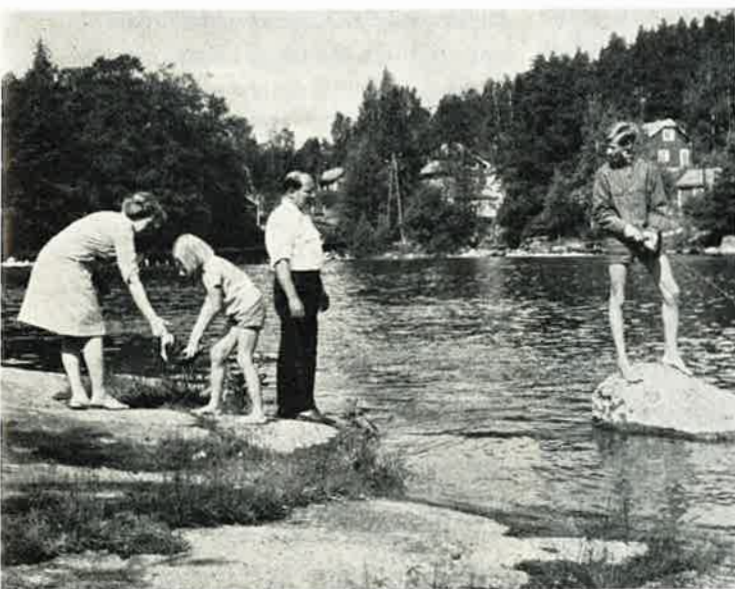
Mökki oli viihtyisä ja puhdas ja siellä oli tarpeelliset kalusteet ja välineet. Mustamäet olivat sitä mieltä, että erillisessä mökissä viihtyy parhaiten, viihtyisi kauemminkin kuin pari viikkoa. Erityisesti he olivat tyytyväisiä, että jokaisella asunnolla on oma nimikkoveneensä. Rva Mustamäki piti ruoanlaittoa vähäisenä vaihtana, koska kaupasta sai kaiken tarvitsemansa ja myymäläauto kävi li-

säksi kolmasti viikossa. Lisäksi täällä oli saatavana jotakin erikoista: maa-laismaitoa. — Loistopaikka, sanoi Lenni Mustamäki ja vakuutti, että ensi kesänä lomasuuntana on jälleen Verla.

Keltaisen rivitalon pihasta tapasimme lomalaisten joukon. Siellä olivat Karkkilasta Räsäset, Lehtirannat, Jaatiset ja Luodot sekä Ilkka Vesa perheineen Voikkaalta, kaikki nuoria pariskuntia ensimmäistä kymmentään elävine vilkkaine jälkeläisineen.

Karkkilasta oli siis tällä kertaa lomakylässä neljä perhettä ja he kertoivat karkkilalaisten olevan kovin kiinnostuneita Verlan lomakylästä. Työnjohtaja Eino Räsänen sanoi Karkkilankin rantojen olevan hyviä, mutta kun niitä on tullut parinkymmenen vuoden ajan koluttua, tekee mieli lähteä jo vähän etäämmälle. Lisäksi Karkkilan tehtaan kaikkien työntekijöiden saadessa loman samanaikaisesti, on lomapaikoista lähiseudulla puutetta, joten Verlan lomakylä tuli karkkilalaisillekin hyvään tarpeeseen. Suunnittelija Erkki Lehtiranta toivoi lomakylän pian laajenevan, sillä paikkoja tarvittaisiin lisää ja Verlan suosio tulee varmasti kasva-

maan. Kaikki lomalaiset ylistivät seudun kauneutta, mainioita retkeilymahdollisuuksia, vesien puhtautta ja luonnon

rauhaa. Soutuveneellä voi runsasvesis-
töisessä maisemassa tehdä pitkiäkin
souturetkiä. Suunniteltiinpa jo jou-
kolla lohenistutusmahdollisuuksia
Verlan kohisevaan koskeen ja kaa-
vailtiin muutenkin lomakylän tarjoa-
mia monenlaisia mahdollisuuksia.
Asuntoihin olivat lomalaiset niin
ikään tyytyväisiä, kalustus oli asial-
lista, astiat uusia ja tekstiilit kauniita.
Kaksi asiaa oli kuitenkin, joihin toi-
vottiin parannusta. Pääasia ja oikeas-
taan elintärkeä nimenomaan lomalai-
selle on sauna ja saunominen. Loma-
kylän saunaan ei oltu tyytyväisiä.
Lomalaisten hartain toivomus olisi-
kin, että sauna-asiat saataisiin loma-
kylässä paremmalle kannalle. Verlan
lomakylällä on tulevaisuus edessään
ja ainakaan lomavieraista siellä ei
tule olemaan puutetta.

Salmenkorvan kämppä on rauhallisen
lahden rannalla. Kuva on otettu
saunalaiturilta, josta on hyvä
polskahtaa veteen.

Onkiminen on Mik-
kelän miesväen mie-
luisa lomaharrastus,
jota voi harrastaa
vaikkapa Kotajärven
kämpän (keskikuva)
rantalaiturilla. Sau-
na (oik.) sijaitsee
aivan niemen kär-
jessä.

Metsäkämpä kesämökinä

Toisena uutena lomailumahdolli-
suutena on kuvaan tullut mukaan
metsäkämpä, jonka voi varata pa-
riksi päiväksi tai vaikkapa kahdeksi
viikoksi. Kuten sanottu näitä kämp-
piä on viisi ja ne sijaitsevat kohtuul-
listen välimatkojen päässä yhtiön teh-
daslaitoksista, joten niiden käyttöön
on matkojen puolesta yhtiöläisillä hy-

vät mahdollisuudet. Kivisilmä sijait-
see Valkealan Hevosojalla, Kotajärvi
ja Sipilä Mäntyharjun Partsinmaalla,
Pitkäjärvi Kinnulassa ja Salmenkorva
Sulkavan Mustasalossa. Toukokuun
Tiedotuslehdessä esiteltiin kämppien
tarkka sijainti ja kulkumahdollisuu-
det. Heti kohta yhtiöläisten mielen-
kiinto niitä kohtaan heräsikin ja ku-
luneen kesän aikana kämppien käyttö
on ollut vilkasta. Kävimme kolmella
metsäkämpällä tervehtimässä loma-
laisia ja heidän kokemuksensa tästä
lomailumuodosta ovat pelkästään
myönteisiä.

Kotajärven kämpältä tapasimme
teknikko Heikki Mikkkelän perheen
aamutouhuissaan. Perheenpää työ-
kentelee salimestarina Voikkaan pa-
peritehtaalla. Isän lisäksi perheeseen
kuuluvat äiti Anna-Liisa sekä 5-vuo-
tias Heli ja 3-vuotias Timo. Per-
heellä oli menossa toinen lomaviikko.
Kotajärven kolme huonetta ja keit-
tiön käsittävä levyrakenteinen kämp-
pä sijaitsee rauhallisessa ja mukavas-
sa maastossa. Ranta on matala ja siten
hyvä uimapaikka lapsille, jotka viet-
tävätkin siellä suurimman osan päi-
västä. Miesväki on käynyt ongella ja
yhdessä on marjastettu, kertoivat lo-
malaiset. Mikkelat ovat aikaisemmin
olleet mm. Kesäniemessä ja yksityi-
sillä kesämökeillä, mutta heidän
mielestään Kotajärven kämpä on
tähänastisista paras. Kaivo on hyvä,
samoin kellari ja kauppaan on mat-

kaa vain kolme kilometriä. Saunaa on lämmitetty ja kesäiltaa on istuttu öljytuikun tunnelmallisessa valossa.

Partsinmaan kylässä Herajärven rannalla sijaitsee pyöröhirsiä tehty Sipilän kämpä. Se käsittää suuren tuvan ja keittiön. Saunaa rakennettiin parhaillaan Herajärven rantaan. Kämpässä vietti lomaa vuoromestari Jaakko Sihvolan perhe Kuusankoskelta. Isäntä oli parhaillaan kotona käymässä, mutta Aili-rouvan, lapset ja kissan tapasimme lomapuuhissaan. Kunhan sauna saadaan valmiiksi, Sipilän kämpä on mitä parhain lomapaikka, vakuutti rva Sihvola. Naapureista ei täällä ainakaan ole haittaa, koska Herajärven rannoilla ei näkynyt muita mökkejä. Ruokailupuoli kuulemma sekin järjestyy täällä hyvin, koska myymäläauto käy kolmen kilometrin päässä ja kauppaan on matkaa 8 km.

Yhtiön maihin kuuluu myös Sul-kavalla Saimaan vesistössä oleva 200 hehtaarin laajuinen Mustasalon saari. Saaressa on entinen työnjohtajan asunto Salmenkorva, josta on tehty lomamökki. Keittiön ja kaksi huonetta käsittävässä hirsimökissä on uunilämmitys ja sähkövalaistus. Rannassa on sauna. Mustasalon saari on yhdistetty mantereeseen kävelysillalla. Autot on niin ollen jätettävä rantaan noin 300 metrin päähän.

Salmenkorvassa vietti lomaa Ky-

min mittarikorjaamon työnjohtaja Vilho Hämäläinen perheineen. He kertoivat viihtyneensä hyvin tässä luonnonläheisessä ympäristössä, joka suo tilaisuuden seurata hyvinkin läheltä vaikkapa koskelon poikueen uintiharjoituksia tai piisamien iltatemmellystä. Ohjelmasta ei ole puutetta, mutta siitä huolimatta innokas radioamatööri Vilho Hämäläinen otti lomalle mukaansa radiolaitteet, koska lomalla on hyvää aikaa harrastaa tätä mielenkiintoista yhteydenottoa muihin alan harrastajiin. Hyvin tuntui mökin räystäältä pihakoivuun vedetty antenni terveiset välittävän. Toisena harrastuksena on koko perheellä moottoriveneretkeily ja vesihiihto. Salmenkorvan kämpän ympäristö on kaunista, vaihtelevaa maisemaa, jossa retkeilypolut houkuttelevat lomalaisia. Siellä on mahdollisuus monenlaisen lomaohjelman toteuttamiseen ja mikäli ei halua ruoanlaitossa aikaa tuhlata, voi mennä lähellä sijaitsevan Lomaliiton lomakylän ravintolaan ruokailemaan.

Vuolentosken lomakoti suuressa suosiossa

Vuolentosken lomakoti on Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevia varten järjestetty varsinainen lomanviettopaikka. Lomakoti on ollut käytössä vuodesta 1950 lähtien. Sen saavuttama suosio ei ole osoittanut vuosien mittaan laskemisen merkkejä,

Rouva Aili Sihvola ja lapset Jouni, Meritta ja Jaime Sipilän hirsimökin portailla

Hämäläisen perhe seuraamassa Mustasalon saareen johtavalla kävelysillalla kalanpoikasten vilkasta elämää

Vuolenkosken uudessa lomamajassa asuivat voikkaalaiset Aulis Laaksosen ja Pentti Suur-Nuujan perheet

Raakel ja Ragnar Reho ovat uskollisia Vuolenkoskella lomailevia

Saunan laiturilla tapasimme Niilo ja Klaudia Loukon (alla)

vaan se on lomakuukausina edelleen erittäin kysytty lomanviettopaikka. Yhtiöläiset saavat viettää siellä enintään seitsemän vuorokauden pituisia lomia. Sen lisäksi eläkeläiset lomailevat siellä keväisin ja syksyisin ilmaisilla kolme vuorokautta kestäville virkistyslomillaan. Lomakodissa viereilee vuosittain 1 500—2 000 henkeä. Sinne voidaan majoittaa n. 50 lomalaista. Päärakennuksen lisäksi alueella on sivurakennus, aitta sekä pieni maja ja tänä keväänä rakennettu Ounas-hirsimaja. Vuolenkosken lomakodissa lomailevat etupäässä perheelliset. Tänä kesänä on pyritty lisäämään lomakodin viihtyisyyttä poistamalla muutamia vuodesijoja, jotta saataisiin huoneisiin enemmän oleskelutilaa.

Pistäydyimme tutustumassa lomakodin kesään parhaana lomakautena heinäkuussa. Saunarannassa tapasimme varastonhoitaja Ragnar Rehon Raakel-rouvineen. Heillä on takanaan jo tusinan verran Vuolenkosken lomakodissa vietettyjä lomia, joten parempia todistuksia siitä, että Vuolenkoskella on viihdytty, ei enää tarvita. Aikaisempina vuosina Rehon perhe oli mukana kokonaisuudessaan, mutta

lapsien kasvettua heillä on omat menonsa ja niinpä pariskunta viettää lomaa nyt kaksistaan. Kuten sanottu he ovat aina olleet lomaansa tyytyväisiä. Siellä on voinut uida, retkeillä ja kalastella. Veneitä on lomalaisten käytettävissä. — Nyt niitä on tarpeeksi, mutta aikoinaan oli kova kilpajuoksu rantaan, että sai veneen käyttöönsä, muisteli varastonhoitaja Reho.

Viilaaja Niilo Louko oli puolisonsa Klaudian kanssa myös saunan laiturilla päivää paistattamassa. Hekin olivat viihtyneet lomakodissa ja erityisesti lapsilla oli hauskaa, kun he saivat siellä uutta ikäistänsä seuraa. Niilo Louko kertoi saunoneensa joka päivä. Saunavastan puutetta hän vain valitteli. Loukot asuivat päärakennuksessa ja vaikka olivatkin huoneeseensa tyytyväisiä, he kuitenkin suosittelivat yksinäisten lomamajojen rakentamista. Ounasmaja oli heidän mielestään erittäin hyvä ratkaisu. Myös ruokailumahdollisuus lomakodissa oli heidän mielestään paikallaan, sillä silloinhan perheenäitikin voi viettää ansaittua lomaa ilman ruoka-huolia.

Saunarannasta kuljimme viehättävää polkua uimarannalle päin ja tapasimme siellä rva Taimi Korpelaisen Hannu-poikansa kanssa. Hekin olivat jo kolmatta kertaa lomakodissa kesälomaa viettämässä. Uimarannalta nousimme männikkörinnettä uudelle hirsimökille, joka on tarkoitettu yhden perheen käyttöön. Mökki sijaitsee aivan omassa ympäristössään ja siellä on tilaisuus viettää lomaa omissa oloissaan ottamatta osaa lomakodin muuhun elämään. Majassa on näet mahdollisuus valmistaa itse ateriansa. Siellä on sähkövalo ja sähkölämmitys kylmien ilmojen varalle. Majassa on kaksi huonetta ja tilava katettu kuisti. Tällä kertaa majassa asusti kaksi ystävä-perhettä Suur-Nuujat ja Laaksoiset Voikkaalta. Lapsuudesta

asti toisensa tunteneet pariskunnat tuntuivat viihtyvän hyvin majassa. He olivat olleet aikaisempinakin kesinä muutaman päivän lomalla Vuolenkoskella ja olivat nyt erittäin tyytyväisiä, kun saivat asuttavakseen tämän uuden majan. Päärakennuksen puolella ei kuulemma tullut käytyä muuten kuin ruokailemassa. Pentti Suur-Nuujan Aira-rouvan mielestä tuntui kuin olisi oma mökki, sillä niin rauhallinen oli tämän männikkörinteessä olevan mökin sijainti. Voikkaan paperitehtaalla työskentelevän silinterimies Pentti Suur-Nuujan ja koneenhoitaja Aulis Laaksosen perheet ovat aikaisemminkin viettäneet lomia yhdessä. Heillä molemmilla on samanikäiset pojat Kimmo ja Juha-Matti, jotka viihtyvät hekin hyvin

Kesäniemen maja on voikkaalaisille tuttu paikka

Saunarannassa on mukavaa istuskella ja nauttia kesän auringosta

Voikkaalaisten kesää

Yksinomaan voikkaalaisia varten on varattu Pyhäjärven Salonsaareissa oleva Kesäniemen lomamökki ranta-saunoineen sekä pieni Matkussaari, jossa tosin ei ole rakennuksia, mutta telttailuun paikka on sopiva. Kesäniemen kallioiseen rantaan on Voikkaalta matkaa kymmenisen kilometriä. Se tehdään tavallisesti moottori-veneellä, omalla tai tuttavien. Toimittajaa oli kyytimässä Pentti Koste. Vajaan tunnin vesimatka Kymijokea ja Pyhäjärven pintaa pitkin on sinänsä jo elämys; saattaapa vastaan tulla hinaajakin tukkilautta kannoillaan.

Kesäniemessä vietti lomaa Aarne Kinnari sekä Hemmo Kinnari vaimonsa ja poikansa kanssa. Kesäniemen mökissä on tilaa, sillä alakerrassa on takkahuone ja keittiö sekä kuisti ja yläkerrassa kaksi makuuhuonetta. Mökkiin voi majoittua 6—7 henkeä. Lomanvietto sujuu siellä mukavasti ja ruoanlaittokin on helppoa, sillä vierisessä Pahansaaren rannassa käy arkisin myymäläauto ja mökin hella leivinuunia myöten on hyvässä kun-

nossa. Läheisestä maatalosta saa maitoa ja muita maalaishöysteitä. Mitä ajanviettoon tulee, Kesäniemi tarjoaa kaikki kesämökin mahdollisuudet. Alumiinivene on rannassa valmiina viemään onkimiehen Pyhäjärven aalloille. Suuren kalansaaliin kanssa rantaan palattuaan hän voi ottaa kipaikat löylyt saunassa ja polskahtaa loppuksi järveen Kesäniemen sammaleiselta kalliolta. Ainakin Kinnarit tekivät niin.

Leirielämää Lappalalla

Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevia varten on Lappalan järven rannalla Valkealassa varattu ihanteellinen ulkoilualue, joka käsittää kolmen ja puolen kilometrin pituudelta hiekka- ja kalliorantaa. Lappalan ranta on ollut yhtiöläisten käytössä virallisena leiri- ja ulkoilualueena 1930-luvulta lähtien. Tuolta ajalta on peräisin alueen Valkealan kirkon puoleisessa päässä sijaitseva leiriranta tarpeellisine rakenteineen. Myöhemmin alueen muukin käyttö lisääntyi ja 1961 siellä tehtiin uudistus- ja parannustöitä, raivattiin pysäköinti-

toistensa seurassa. Molemmat perheet olivat vakuuttuneita siitä, että mökistä on kova kysyntä, kunhan tieto siitä leviää yleisemmin yhtiöläisten keskuudessa.

Vuolenkosken lomakodissa on soutelemisen ja kalastuksen lisäksi tilaisuus lento- ja sulkapallon pelaamiseen. Siellä on useita muitakin pelejä mm. pöytätennis ja korona. Tikanheitto on hyvin suosittua ja kerran viikossa on mahdollisuus lähteä Tuulantein mukana risteilylle aina Heinolaan saakka.

paikkoja, rakennettiin tulisijoja ja merkittiin kaksi aluetta telttailijoita varten. Näiden alueiden väliin jäi kaksi uimarantaa. Leiriranta on ollut kesäisin jatkuvassa käytössä, kun paikalliset seurat ovat pitäneet siellä kesäleirejään. Samoin telttailualueilla ja uimarannoilla on viikonloppuina ollut runsaasti väkeä. Koska alue on varsin laaja, siellä on mahdollisuus oleskella omassa rauhassa ja nauttia viiden kilometrin pituisena ja levyisenä aukeavan kirkasvetisen Lappalan suomista kesän riemuista.

tekevät maiseman poikkeuksellisen vaihtelevaksi, retkeilijän ihannemaastoksi niin kesällä kuin talvella.

Yhtiöllämme on tällä seudulla laajoja metsämaita ja tämän ansiosta maisemat ovat säästyneet kesämökkipaineelta. Toisaalta yhtiö on huolehtinut siitä, että Karkkilan tehtaalaisilla on mahdollisuus nauttia seudun tarjoamista retkeily- ja virkistysmahdollisuuksista.

Karkkilalaisten retkeilysanastoon kuuluu tärkeimpänä Antiainen. Varmaan monen Karkkilaa tuntematto-

mankin lehtemme lukijan muistiin on painautunut tuo kauniilta sointuva paikannimi. Antiainen on leiri- ja virkistysalue, joka on Karkkilan tehtaan henkilökunnan käytettävissä ja jossa pidetään nuorten leirejä.

Niin kuin kaikki hyvät asiat oli Antiainen ensin löydettävä. Tämä tapahtui keväällä 1947, jolloin tehtaan sosiaaliosaston toimesta etsittiin sopivaa paikkaa poikaleirin pitämistä varten. Tällöin päädyttiin Antiaisiin, joka sijaitsee samannimisen korpijärven rannalla ja joka todettiin verrattomaksi leiripaikaksi. Myöhemmin leirialue siirrettiin hieman toiseen kohtaan, joka kangasmaastonsa puolesta sopii tarkoitukseen vieläkin paremmin. Sinne on raivattu leirintäalue, rakennettu tilava sauna sekä kaksi keittiökatosta ja pystytetty tilava parakki majoitustiloiksi.

Vaikka Antiaisiin on melkoisesti matkaa — rallimaisen mutkaista tietä 14 km ja retkeilypolkua myöten 20 km — sitä käytetään ahkerasti. Parhaina päivinä on sen leirintäalueella satakin telttailijaa ja muut majoitustilat on myös miehitetty viimeistä sijaa myöten. Heinä—elokuun aikana sauna lämpiiä viitenä päivänä viikossa ja hiekkarannoilla on veden ja auringon palvojia kuin jossakin Rivieran rantamilla. Mutta muutoin

Lappalan leiri-
alueen rantaa

Antiainen ja Mustikkamäki

Viereisen sivun kuvat samoin kuin lehtemme kansikuva kertovat karkkilalaisten kesämaisemista ja retkeilykohteista. Vaikka Karkkila ei ole kuin kuuden peninkulman päässä pääkaupungista, löytää retkeilijä kauppalan ympäristöstä sellaista luonnonvaraisuutta, ettei luulisikaan kulkevana sivistyksen leimaaman Uudenmaan maisemissa. Tämä koillinen Uusimaa on kaunista seutua. Laajat metsät levittäytyvät kaikkialle. Kalliokohoumat, soraharjut sekä hiekkanutmet ja metsien suojaan kätkeytyvät pienet järvet ja lammet

Lappalan saunan
rappusilla on
kesäiltaisin
vietetty monia
lauluhetkiä

vallitsee Antiaisissa rikkumaton luonnon rauha ja Antiaisten käyttäjät haluavat sen säilyvänkin ja siksi noudattavat tarkoin annettuja ohjeita ja omatoimisestikin haluavat tehdä parhaansa, jotta Antiainen ei menettäisi viehätystään.

Antiaisten lisäksi karkkilalaisten käytössä on kaksi kesämajaa: Tämäkohtu ja Särkiniemi. Ne samoin kuin Antiaisten rantarakennus on tarkoitettu perheellisille. Koska majat ovat kysyttyjä, vuokrausaika on rajoitettu kolmeksi vuorokaudeksi.

Nuorta polvea nauttimassa
Antiaisten kesästä

Vanha oitta Mustikkamäen tanhuvilla,
taustalla asuinrakennuksen pääty

Mustikkamäki on Karkkilan tehtaan Teknillisen Kerhon suurenmoisen saavutus. Tämä toimielias kerho on luonut vanhan pienen maalaistalon rakennuksista ja ympäristöstä jäsenilleen virkistyspaikan, jossa viihtyy niin yksinään kuin joukossakin. Parasta lienee tunnelman aitous, joka valtaa Mustikkamäkeen saapuvan: sopusuhtainen, punainen maalaistalo vanhoine aittarakennuksineen ja avara pihanurmikko sen ensi sijassa saavat aikaan. Majoitustilat ja pirtti on taitavasti sijoitettu vanhaan ulkorakennukseen, joten ei ole syntynyt vanhan ja uuden välistä ristiriitaa.

Hieman erillään tästä maalaishenkisestä rakennusryhmästä Ruokjärven rannalla sijaitsee tyylikäs hirsinen

sauna, joka edustaa suomalaista saunakulttuuria loisteliaimmillaan. Saunaa käytetäänkin myös edustussaunana, mutta sen pääasiallinen tehtävä on tarjota Teknillisen Kerhon jäsenille ja heidän perheilleen löylyllinen nautinto, jota täydentää vilvoittava Ruokjärvi. Kylpijöitä ei saunasta puutu. Viime syksynäkin sauna oli jatkuvasti käytössä aina lumen tuloon saakka.

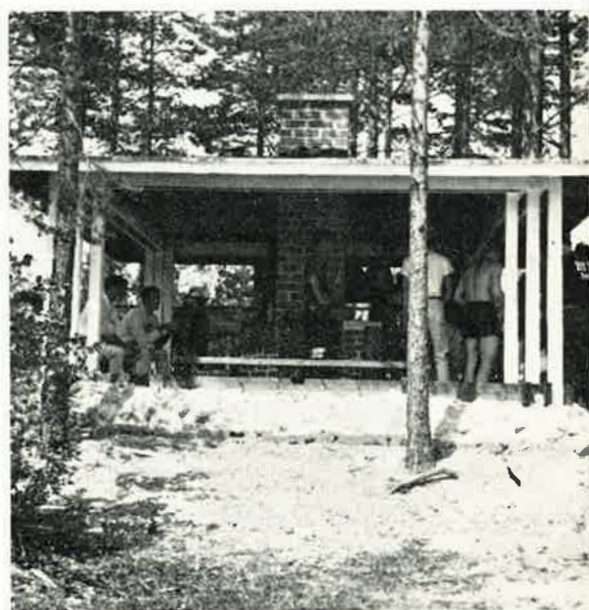
Juhannuksena Mustikkamäessä on kaikki majoitustilat varattu. Kesälomakuukauden aikana siellä majaillee jatkuvasti kymmenkunta perhettä. Lukuisat ovat myös ne kävijät, jotka autoilevat sinne iltaisin tai vapaapäivinä, mutta palaavat yöksi kotiinsa. Matkaa ei olekaan kuin 4 kilometriä.

Teknillisen Kerhon hyvän hengen ja toimeliaisuuden yksi salaisuus on varmaan tämä Mustikkamäki. Se voimistaa yhteishenkeä, tarjoaa erinomaisen tilaisuuden monenlaisiin seurapeleihin, ylläpitää talkoohenkeä ja ennen kaikkea antaa tervettä virkistystä ja vaihtelua arkisen työn vastapainoksi.

Antiaisissa on kaksi leirikatosta

Juankoskelaisten lomapaikat

Juankoskelaisilla on neljäntoista vuoden ajan ollut mahdollisuus lomailuun yhteisellä lomapaikallaan Puruniemessä. Juhannusaattona 1953 otettiin nimittäin Puruniemen tilan rakennukset loma- ja leirikäyttöön. Rakennukset kuuluivat aikanaan yhtiön karjatilalle ja ovat sittemmin olleet myös piirityönjohtajan asunto-

na. Päärakennuksessa on keittiö, isotupa ja neljä makuuhuonetta. Sinne sopii kerrallaan yöpymään toistakymmentä henkeä. Pihapiiriin liittyvät tarpeelliset ulkorakennukset sekä kauniilla koivikkorinteellä oleva sauna. Puruniemeen on noin puolen tunnin moottorivenematka. Maitse on

mallaan ja muulloinkin saunomaan ja aikaansa viettämään.

Iso-Karkeisen saarella Vuotjärvesä sijaitsee myös Juantehtaan toinen lomaranta. Karkeiseen on matkaa noin viisi kilometriä ja se on varattu Juantehtaan toimihenkilöiden lomailukäyttöön. Kun kävellään satakunta

joitustilaa noin 12 hengelle. Alakerassa on keittiö, kaksi ruokailu- ja kaksi oleskeluhuonetta. Makuusijat ovat yläkerrassa 2—4 hengen huoneissa.

Rannassa on kaksi sauna. Uusi vaalea sauna ja harmaa, arvokas savusauna rinnakkain. Savusauna on

Vanhasta aitasta on Karkeisiin tehty savusauna

Soini Rissanen osoitti, että Vuotjärvestä saa kalaa

Puruniemen rakennukset sijaitsevat kauniilla koivikkorinteellä

läheiseen Korholan rantaan 14 km ja siitä edelleen 500 metrin vesimatka. Puruniemi on Juankosken tehtaalla palvelevien käytettävissä lomailuun ja lisäksi siellä on järjestetty vuosittain useita leirejä.

Puruniemen rantaan saapuessamme tapasimme hioja Soini Rissanen kaloja suomustamassa. Hän oli tullut kalastamaan ja hyvin näytti kalaa tulleenkin. Rissanen kertoi käyvänsä melkein aina vapaa-aikanaan Puruniemen vesillä kalassa. Matka on sopivan pituinen, joten sää ei juuri muodostu esteeksi. Kartonkitehtaalla työskentelevät Erkki Kortelainen ja Sulo Lipponen olivat lämmittäneet saunan ja kylpeneet sekä uineetkin, vaikka vesi oli jo melko viileätä. Heistä oli hyvä, että näin lähellä tehdasta on tällainen paikka, minne voi tulla lo-

metriä saaren rannasta tuuhean metsän reunustamaa polkua, tulee vastaan pieni aukea ja sillä Karkeisen valkoinen päärakennus. Rakennus on peräisin vuodelta 1880, mutta se on sittemmin perusteellisesti kunnostettu. Se otettiin lomailukäyttöön 1940-luvun lopulla. Rakennuksessa on ma-

ollut alkujaan aittana päärakennuksen pihassa, mutta se on siirretty rantaan ja muutettu nykyiseen tehtävänsä. Toinen vanha aitta palvelee nykyisin puuvajana päärakennuksen takana.

Lomalaisten keskuudessa tehty kiertokäynti osoitti, että yhtiön kaikki lomakohteet ovat varsin suosittuja. Uudet kaikille yhtiöläisille tarkoitettut lomapaikat Verlassa ja metsäkämpillä saivat niin ikään innostuneen vastaanoton. Siellä on yhtiömme eri tehtailla työskentelevillä myös erinomainen tilaisuus tutustua toisiinsa ja sehän on varsin kiinnostava ja myönteinen seikka.

Taloudellista tietoutta — I osa

Talous on erittäin laajamerkityksellinen käsite. Siitä puhutaan ja siitä kirjoitetaan paljon. Siitä on tullut myös tärkeä tieteellisen ja puhtaasti käytännöllisen tutkimuksen kohde. Taloudellista tietoutta on siis olemassa ja sitä on saatavissa runsaasti. Tämä onkin tarpeen, sillä taloudellisten asioiden merkitys on jatkuvasti kasvanut. Jokainen meistä joutuu monella tavalla tekemisiin taloudellisten kysymysten kanssa, ensisijaisesti omien asiointensa hoitamisessa, mutta monin tavoin laajemmassakin mielessä. Sen vuoksi olisi jokaiselle mitä tähdellisintä kartuttaa taloudellista tietoutta. Erityisesti meillä Suomessa on todettu kansalaisten taloudellisessa tietoudessa paljon puutteita ja siksi meneillään oleva itsenäisyytemme juhluvuosi onkin nimetty taloudellisen

tiedon vuodeksi. Tähän päämäärään pyrkii osaltaan tämä 3-osainen artikkelisarja.

Harkittaessa, mitä asioita tällaisen lyhyen kirjoitussarjan puitteissa voitaisiin käsitellä, tulee eteen runsaudenpula. Voimme ottaa esille laajasta kokonaisuudesta ainoastaan pienen osan ja sitäkin tarkastella vain hyvin pintapuolisesti. Kun ajattelemme tämän lehden lukijakuntaa, on meillä ainakin yksi yhteinen mielenkiinnon kohde, se elinkeinohaara, jonka palveluksessa työskentelemme, teollisuus. Tässä kirjoitussarjassa pyritäänkin käsittelemään nimenomaan sellaisia asioita, jotka liittyvät teollisuuslaitoksen talouteen. Ensimmäisessä osassa kuitenkin kerrataan joitakin yleisiä käsitteitä sopivan pohjan saamiseksi.

Yleiskäsitteitä tuotanto- ja yritystoiminnasta

Miksi teemme työtä?

Talous näyttelee tärkeätä osaa kaikkien ihmisten elämässä ja tärkein taloudellinen toiminta, mitä me harjoitamme, on elatuksen ansaitseminen. Elatuksen voi ansaita monella tavalla — ruumiillisella työllä, henkiselällä työllä, tehtaissa, konttoreissa, maataloudessa — mutta yhteistä kaikille näille tavoille on, että suoritetaan työtä, josta saadaan maksu. Teollistuneissa maissa suurin osa väestöstä ansaitsee elatuksensa tekemällä työtä jollekin työnantajalle, jolloin maksu työstä saadaan palkan muodossa. On kuitenkin toisia, esimerkiksi kauppias, lääkäri, parturi jne, jotka palvelevat useita työnantajia eli asiakkaita. Mutta kaikilla näillä tapauksilla on yhteinen piirre: elättääkseen itseään ihmisen on tehtävä työtä ja toisaalta täytyy olla joku

(työnantaja), joka on valmis maksamaan korvauksen työstä.

Työnantajan tehtävä

Yksityinen ihminen tekee siis työtä elääkseen. Miksi sitten työnantaja on valmis teettämään toisilla työtä ja maksamaan siitä palkkaa? Joissakin tapauksissa työnantajalle on siitä henkilökohtaista hyötyä. Sairas, joka on lääkärin työnantaja, toivoo parantuvansa ja on valmis maksamaan siitä lääkärille. Perheenemäntä, kauppiaan työnantaja, tarvitsee ruokatavaroita ja on valmis maksamaan kauppiaille niiden hankkimisesta. Näissä tapauksissa työllä saadaan aikaan jotakin, mitä työnantaja tai asiakas henkilökohtaisesti tarvitsee tai haluaa saada.

Monissa muissa tapauksissa työnantaja on valmis maksamaan työstä, koska hän toivoo, että sen tuloksena syntyy jotakin, mitä joku ulkopuoli-

nen henkilö, kuluttaja, tarvitsee tai haluaa. Työnantaja on tällöin eräänlaisen välittäjän asemassa: hän maksaa palkkaa toisille ja perii maksuja toisilta.

Onko tällainen välittäjä tarpeen? Nykyaikaisessa teollisuuslaitoksessa työntekijä suorittaa vain jotakin osatehtävää: esimerkiksi valvoo rullauskonetta paperitehtaassa tai hoitaa sorvia metallitehtaassa, kiinnittää tietyn osan tuotteeseen kokoonpanolinjalla jne. Olisi täysin hyödytöntä suorittaa mikä tahansa näistä tehtävistä erikseen, ellei niitä voitaisi yhdistää kokonaisuudeksi, jonka tuloksena syntyy kuluttajan haluama valmis tuote. Juuri työnantajan tehtävänä on koota yhteen tarvittavat ammattitaitoiset henkilöt ja hankkia tarvittavat laitteet ja välineet työn suorittamiseksi. Työnantaja toimii työn suorituttajana, tuottajana.

Tärkeä tekijä — kuluttaja

Useinkaan ei kuluttaja voi suoraan käyttää valmistettuja tuotteita. Tavallisimmin myydään tuotteet toiselle liikkeelle, joka jalostaa niitä edelleen, ennen kuin ne joutuvat kuluttajalle. Täysin valmiitkin tavarat pitää vielä kuljettaa sinne, missä niitä tarvitaan ja lisäksi niitä on vielä pidettävä nähtävänä ja varalla, jotta kuluttaja halutessaan ja tarvittaessaan voi valita sopivat tavarat. Näin tulevat mukaan kuljetustiet, tukku- ja vähittäiskauppa. Niissäkin tapauk-

sisä, missä välimatka ensimmäisestä tuotantovaiheesta lopullisen kuluttajan luo on pitkä, voimme havaita, kuinka kaiken työn lopullisena tarkoituksena on valmistaa tarvikkeita, joita kuluttaja tarvitsee. Vain siitä syystä, että tuotantoprosessin loppupäässä on löydettävissä kuluttaja, joka on valmis maksamaan tarvitsemastaan, ihmiset saavat työtä teollisuudessa tai missä tahansa muussa tuotannossa.

Keitä sitten ovat nämä kuluttajat, joita varten koko maailma tekee työtä? Suurimmalta osalta he ovat samoja ihmisiä kuin työntekijät ja tuottajat. Kuluttaja ostaa jonkin teollisuudenalan tuotteen, vaikkapa puvun, rahoilla, jotka hän on ansainnut esimerkiksi paperi- tai metalliteollisuuden palveluksessa. Ne työntekijät, jotka työskentelevät vaatetusteollisuudessa, ostavat puolestaan ansioillaan mm. sanomalehtiä ja ovat näin ollen paperiteollisuuden kuluttajia.

Erikoistuminen

Tuotannon ja kulutuksen välinen vuorovaikutus on nykymaailmassa erittäin monimutkainen asia. Järjestelmän luonne käy meille selvemmäksi, jos kuvittelemme, miten kaikki tapahtui ennen nykyaikaisten kuluneuvojen kehitystä. Silloin valtaosa ihmiskunnasta eli melko suljetuissa kyläyhteiskunnissa, jotka olivat suurin piirtein omavaraisia.

On mielenkiintoista tarkastella, minkälaisen periaatteiden mukaan tuotanto tapahtuu tuollaisessa kylässä. Maanviljelijä käyttää osan tuotannostaan omaan kulutukseen, mutta vaihtaa muulla osalla tavaroita toisten ammattien harjoittajilta, kankurilta kangasta, savenväljalta astioita, puusepältä puutuotteita. Kankuri puolestaan käyttää osan ajastaan valmistukseen itselleen pukukankaan, mutta suurin osa kankaista menee toisille vaihdossa. Periaate on siis seuraava: jos teet tämän minulle, teen tuon sinulle. Tällainen järjestelmä on ilman muuta tehokkaampi kuin se,

jossa jokainen tekee itse kaikki tarvitsemansa tavarat.

Rahan merkitys

Periaate nykyajan yhteiskunnassa on itse asiassa sama, erikoistuminen on vain viety pitemmälle. Tämän on tehnyt mahdolliseksi ennen kaikkea kaksi tekijää: kulkuyhteyksien kehittyminen ja rahan käytön yleistäminen. Edellisen merkitys on itsessään selvä, kulkuyhteyksiä tarvitaan, jotta tavaroita voidaan siirtää helposti sieltä, missä niitä tuotetaan sinne, missä niitä kulutetaan.

Useinkaan emme tule ajatelleeksi rahan periaatteellista merkitystä rahajärjestelmänä. Tätä valaisee parhaiten pieni esimerkki. Jollei rahaa olisi, saisi sanomalehtipaperitehtaan työntekijä palkkansa tietyn kilometrin paperia. Jos hän menisi ostamaan vaatturilta pukua ja haluaisi maksaa sanomalehtipaperilla, olisi todennäköistä, ettei kauppiaa syntyisi, koska vaatturi ei tarvitse tyhjää sanomalehtipaperia. Tilanne olisi sama, vaikka menisimme paperinjalostusprosessissa yhtä porrasta pitemmälle ja ajattelisimme puvun ostajaksi lehdenpainajaa, joka on saanut palkkansa valmiiden sanomalehtien muodossa. Vaatturi ei myisi pukua, koska hän ei tarvitsisi niin monta sanomalehteä yhdellä kertaa. Jos hänen olisi pakko ottaa lehdet maksuksi, joutuisi hän kauppittelemaan niitä toisille, mikä veisi liiaksi aikaa ja olisi muutenkin työlästä.

Vaihtojen helpottamiseksi on kehitetty rahajärjestelmä. Paperitehdas maksaa työntekijöilleen palkan rahana, jolla nämä voivat puolestaan ostaa pukua ja muita tarvitsemiaan tuotteita. Vaikka raha helpottaakin suuresti vaihtokauppaa, ei se periaatteessa muuta sen luonnetta: vaihto tapahtuu nyt kahdessa vaiheessa. Työtä tehdään rahapalkalla ja rahalla ostetaan kulutustavaroita. Voimme täydellä syyllä sanoa, ettei nyky-aikainen, pitkälle erikoistunut teollisuutemme, jonka ansiosta elintaso on

jatkuvasti noussut, olisi mahdollista ilman rahajärjestelmän olemassaoloa.

Mikä on liikeyritys?

Yrityksellä tarkoitetaan yleisesti ottaen useampien ihmisten yhdessä suorittamaa jatkuvaa ja järjestelmällistä toimintaa tietyn päämäärän saavuttamiseksi. Teollisuuslaitos ja kauppaliiike ovat selvästikin yrityksiä, mutta laajasti käsitettynä niitä ovat myös maatilat, koulut, rautatiet jne.

Liikeyritykselle on tunnusomaista, että sen tarkoituksena on tulla toimeen omillaan, ilman ulkopuolisten tukea. Liikeyritykset harjoittavat joko tavaroiden tuotantoa (teollisuusyritykset) tai suorittavat palveluksia (kaupat, kuljetusyritykset ym.).

Erilaisia yritysmuotoja

Liikeyritys voi yritysmuotonsa puolesta olla julkinen laitos, osakeyhtiö, osuuskunta tai yksityinen yritys. Julkisia laitoksia ovat mm. rautatiet, posti, monet koulut ja sairaalat. Kaikkia niitä ei tosin voi pitää liikeyrityksinä. Osakeyhtiöitä (lyhennettynä oy) ovat meillä suurimmat teollisuusyritykset ja palvelualan yritykset. Monet pienyrityksetkin toimivat osakeyhtiömuotoisina. Osuuskunnista ovat esimerkkinä osuuskaupat ja osuusmeijerit. Yksityisiä yrityksiä on lukumääräisesti eniten. Niitä ovat monet kauppaliikkeet, parturit, huoltoasemat, autokorjaamot jne.

Yritysten omistussuhteet

Kaikkia yrityksiä koskevat samat taloudelliset lait ja periaatteet omistussuhteista riippumatta. Omistajilla voi olla tietysti erilaisia päämääriä, minkä vuoksi he harjoittavat yritystoimintaa (esim. elatuksen ansaitseminen, yleishyödyllisten palvelusten aikaansaaminen). Yritysmuoto ei välttämättä riipu omistajasta. Niinpä monet valtion yrityksistä ovat osakeyhtiöitä (Oy Alkoholiliike Ab, Valmet Oy, Neste Oy).

Suurissa teollisuutta harjoittavissa yhtiöissä on tavallisesti paljon osakkeenomistajia. Esim. Kymin Osake-

yhtiössä heitä on yli 8 000. Suurimpien yhtiöiden osakkeita voi kuka tahansa ostaa meillä Helsingin Arvopaperipörssistä pankkien välityksellä. Monissa maissa on hyvin yleistä ns. osakesäästäminen, jolla tarkoitetaan osakkeiden hankintaa arvopaperipörssistä pienissä erissä säästetyillä varoilla. Meidän maassamme tämä säästämistapa ei ole vielä kovin yleistä, johtuen osittain siitä, että esimerkiksi valtion obligaatiot ja pankkitalletukset ovat olleet verotuksen kannalta edullisempia.

Teollisuusyrityksen päätehtävät

Yleisesti käsitetään tavaroiden val-

mistaminen tärkeimmäksi tehtäväksi teollisuusyrityksessä. Jokainen kuitenkin ymmärtää, ettei tuotantoa voi ajatella, ellei tavaroita saada myydyksi. Edellä käsiteltiin kuluttajien merkitystä. Kuluttajien tai yleisesti sanoen asiakkaiden etsimistä, tuotteiden esittelyä heille, sopimista kaupasta ja toimituksista sanotaan myynniksi. Myynti ja valmistus ovat lähes kaikissa teollisuusyrityksissä tärkeimmät tehtävät.

Suuressa teollisuuslaitoksessa on tietysti paljon muitakin tehtäviä, jotka ovat omalta osaltaan välttämättömiä samaan tapaan kuin ihmisen kehon eri jäsenet ja elimet. Jotta tuo-

tantokoneisto voitaisiin pitää käynnissä, tarvitaan korjausta ja ylläpitoa, raaka-aineita ja tarvikkeita pitää ostaa, työvoiman saanti edellyttää työhönottoa, koulutusta ja sosiaali-toimintaa, vain muutamia esimerkkejä mainitaksemme.

Teollisuusyrityksen taloutta seurataan kirjanpidossa ja kustannuslaskennassa. Näiden yhteydessä esiintyvät ne sanat ja käsitteet, joita selvitellään tämän kirjoitussarjan seuraavassa osassa. Tarkastelemme silloin teollisuuslaitoksen talouden peruskäsitteitä: kustannuksia, tuottoja ja kannattavuutta.

Voikkaa-aiheinen valokuva Montrealin maailmannäyttelyssä

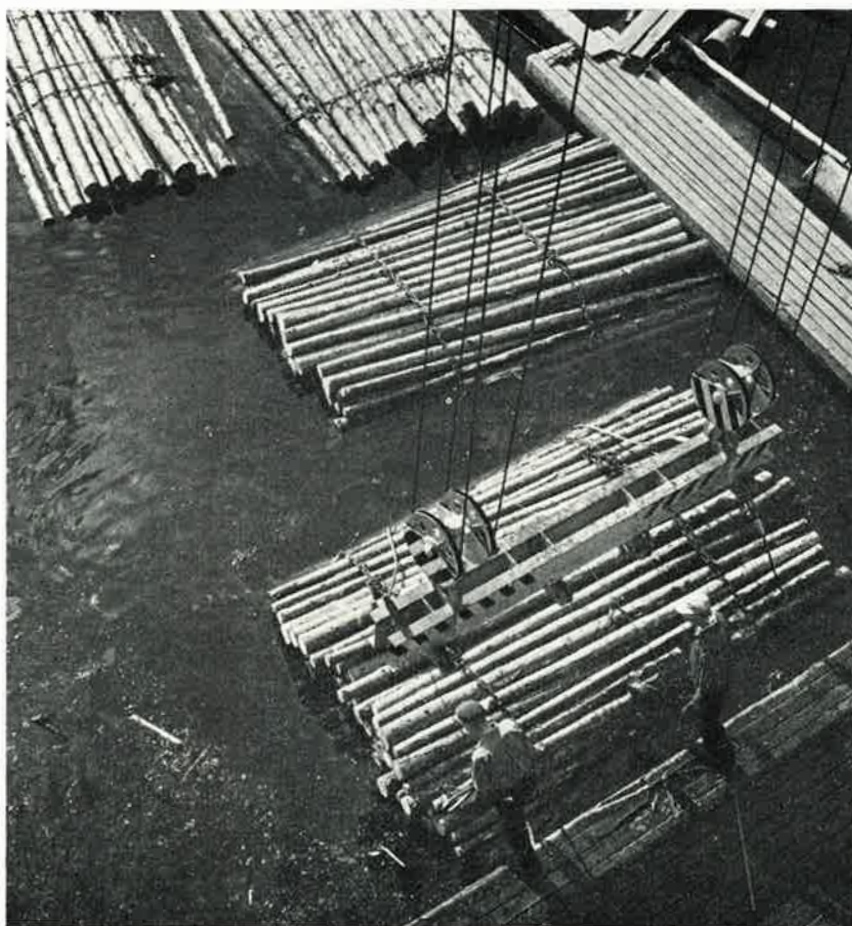
Oheinen lehtemme toimituksen arkistosta valittu mustavalkokuva, joka on otettu Voikkaan paperitehtaan kuorimon edustalta, on suurikokoisena esillä maailmannäyttelyssä Montrealissa. Se on sijoitettu seinäpaneeliin, joka on koottu osaksi sarjatuotannon tuotteista, osaksi maamme teollisuutta esittävistä valokuvista.

Kuvan rajauksen olemme tehneet sanomalehdissä julkaistujen näyttelykuvien perusteella. Se vilahti myös television uutiskatsauksessa pääministeri Paasion Kanadan-vierailua selostettaessa. Arkistostamme valittiin Suomen näyttelyaineistoon toinenkin Kuusankoski-aiheinen kuva, mutta koska filmi oli tuhoutunut Kukkolan palossa, ei uudestaankuvaus nähtävästi onnistunut. Ei ainakaan kuvaa ole näkynyt selostuksissa.

Expo 67:ään tutustuu laskelmien mukaan n. 30 miljoonaa kävijää, joista Pohjoismaiden paviljongin osalle on arvioitu 5 miljoonaa. Suurimman kiinnostuksen kohteena Skandinavian yhteispaviljongissa ovat olleet Suomen osaston suuret teollisuusreliefit. Suomi onkin saanut osakseen leijonanosan Skandinavian paviljongin

vieraiden huomiosta. Eräänä osoituksena Suomen osaston saamasta arvostuksesta on pidettävä sitä, että Suomen osastoa esiteltiin kahdeksan mi-

nuutin ajan noin sadalle miljoonalle televisiokatsojalle, johon oli valittu Expo-67:n kymmenen mielenkiintoisinta paviljongia.

Koneellista turpeen käsittelyä Haukkasuolla

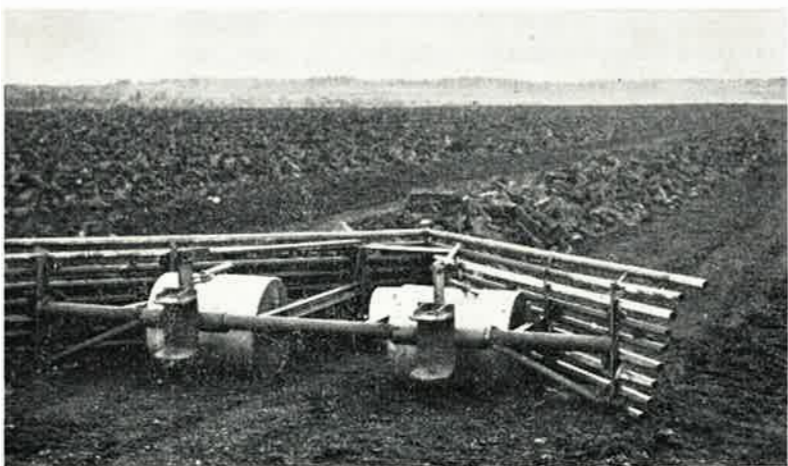
Polttoturpeen nosto voitiin tänä vuonna aloittaa Haukkasuon turvetyömaalla jo toukokuun 2. päivänä ja sitä jatkettiin elokuun 8:nteen päivään. Kuluneena kesänä nostossa käytettiin kahta konetta aikaisemman kolmen sijasta. Edullisen kesän ansiosta päästiin hyvään lopputulokseen nostetun määrän ollessa kaik-

kiaan 29 660 tonnia. Miehiä oli työssä 80, naisia sen sijaan ei tänä kesänä ollut työssä lainkaan. Koneiden ansiosta on työntekijää kohden nostettu määrä kohonnut huomattavasti ollen nyt noin 370 tonnia miestä kohden. Samalla on saavutettu merkittäviä kustannussäästöjä.

Uusimmat koneet Haukkasuolla ovat telaketjutraktorin käyttämä karheja sekä kokoojakoneen kuormaa-ja. Kentällä levällään kuivuneet turpeet ajetaan putkirakenteisella jonkin verran lumiauraa muistuttavalla karhejalla riveihin, joista ne kootaan kokoojakoneella aumoihin. Aikaisemmin turpeet oli heiteltävä riveistä käsivoimin kokoojakoneen pitkälle kuljettimelle. Työn raskaudesta saa jonkinlaisen käsityksen muistaessaan, että päivän mittaan joutui yksi naisen kuormaamaan kymmenenkin tonnia turvetta. Tämän rasittavan työvaiheen suorittamiseksi hankittiin Haukkasuolle vuosi sitten koneellinen kuormaaaja, jota talven aikana paranneltiin ja joka tänä kesänä on osoittanut tehokkuutensa.

Kuormaaaja on pyörätraktoriin liitetty laite, joka liikkuu karheiden poikkisuunnassa. Laite kerää palaturpeet ketjukuljettimelleen, joka nostaa ne edelleen kokoojakoneen pitkälle kuljetinhihnalle. Kuormaaajassa oli alkujaan vain yksi ketjukuljetin, mutta Haukkasuolla siihen lisättiin toinen vähän harvempi ketju. Tämän ketjun raoista turvemurska putoaa pois ennen kokoojakoneeseen joutumistaan. Kuormaaaja toimii sekä traktorin liikkeessä eteenpäin että peruuttaessa.

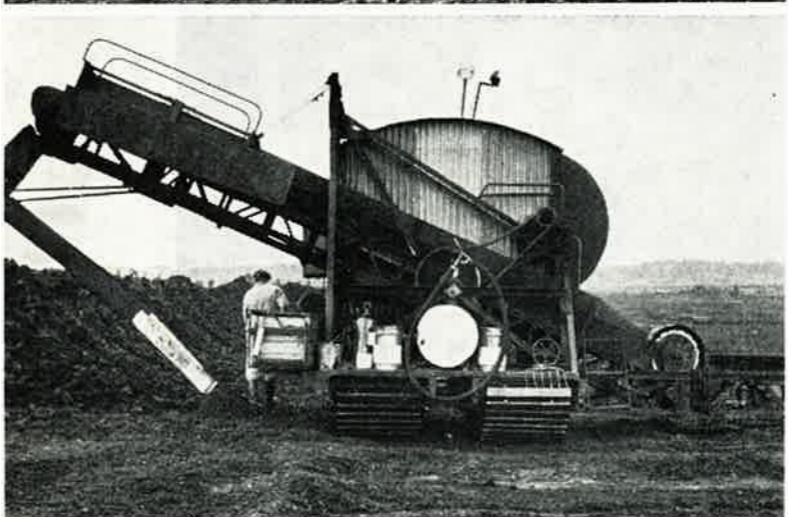
Haukkasuolla nostetaan vain polttoturvetta, mutta läheisellä Parpalonsuolla on parina kesänä nostettu myös kasvuturvetta. Tämän työn tekee urakalla haukkasuolainen Pentti Rämä. Jyrsinmenetelmällä nostettu turve menee yhtiön metsäosastolle, joka käyttää kasvuturvetta taimitarhoilla ja metsänviljelyssä.

Tällaisella lumiauran näköisellä laitteella kuivuneet palaturpeet kootaan karheelle

Uusi kuormaaaja liikkuu kokoojakoneen pitkän kuljettimen vierellä

Kokoojakone (kuljetinosa ei mahtunut kuvaan)

Metsäpäällikkö Heikkerö lausumassa retkeläiset tervetulleiksi Nynäsiin. Kaiutinta pitelee Metsäyhdistyksen pääsihteeri metsänhoitaja Teppo Warras.

Suomen Metsäyhdistyksen kesäretkeily Itä-Hämeessä

Suomen Metsäyhdistyksen jokakesäinen retkeily suunnattiin 15.—16. 6. Itä-Hämeeseen Lahden ja Heinolan ympäristöön. Retken järjestelyistä vastasivat ja isäntinä toimivat Suomen Metsäyhdistys, Itä-Hämeen metsänhoitolautakunta, Lahden metsänparannuspiiri, Metsäntutkimuslaitos ja Kymin Osakeyhtiö.

Retken ensimmäisenä päivänä tutustuttiin yksityismetsätalouden ongelmiin Nastolassa, Jaalassa ja Iitissä.

Nastolan Isosuolla seurattiin koneellista metsän salaojitusta ja Kimolan kanavalla nähtiin puutavaran nippuuittoa sekä tehokas nipunsiirtolaitos toiminnassa.

Toisena retkeilypäivänä tutustuttiin yhtiön Nynäsin tilaan ja metsäntutkimuslaitoksen siellä tekemiin kenttäkokeisiin. Retkelle osallistui yli 120 metsäammattimiestä ja kansainvälisyyttä edusti Ruotsin metsäkorkeakoulun kasvu- ja tuotto-opin professori Charles Carbonnier. Retkeilijät toivotti tervetulleiksi yhtiön

maille metsäpäällikkö Topi E. Heikkerö ja Nynäsin tilan esitelti varametsäpäällikkö Harry Willman.

Nynäsissä tarkasteltiin lannoituskokeita, vesakon kemiallista torjuntaa, taimikon perkausta ja harvennusta, istutusmetsikön tiheyttä sekä metsikön uudistamista. Ensimmäisenä kohteena oli Myllyojan männikkö, seuraavat seitsemän kohdetta olivat Salijärven—Kalliojärven polun varrella ja Korvenmäellä, jonne retki päättyi.

Myllyojan 70-vuotiaassa männikössä seurattiin lannoituksen vaikutusta kukkimiseen ja käypysatoon sekä kasvuun. Lannoituskoetta perustettaessa v. 1961 metsikössä oli runkoja 597 kpl/ha, keskipituus 16 m, pohjapinta-ala 13,7 m²/ha ja kuutiomäärä 105 m³/ha. Kokeessa tutkittiin typpi-, fosfori-, kali- ja kalsiumlannoituksen vaikutusta kaikkina yhdistelminä. Kuudessa vuodessa aiheutunut tuotoksen lisäys oli 380 j³/ha. Kustannukset olivat 190 mk/ha, joten tuotoksen lisäys on tullut maksamaan ilman korkoa 50 penniä/j³.

Tässä harvahkossa, päätehakkuiän saavuttaneessa kuusikossa pohdittiin karunpuoleisen tuoreen kankaan kuusikon uudistamisen ajankohtaa ja uudistamistapaa. Metsikkötunnukset: ikä 105 v., runkoja 382 kpl/ha, pohjapinta-ala 17,2 m²/ha, keskipituus 21,4 m, kuutiomäärä 158,5 m³/ha kuoretta ja kasvu 4,1 m³/ha kuoretta. Asiantuntijatkin olivat eri mieltä oikeasta uudistustavasta. Kuvassa selvittelevät käsityksiään professorit Risto Sarvas (oik.) ja Kullervo Kuusela, vas. metsänhoitaja Warras.

Inari-kattila — Karkkilan tehtaan uutuus

Inari-kattilan tuotanto alkoi Karkkilan tehtaalla kesäkuun alussa. Sitä edelsi huolellinen suunnittelu ja Karkkilan lämpölaboratoriossa suoritettut tarkat lämpöteknilliset mitaukset, joiden tuloksena on nyt markkinoilla jotakuinkin täydellinen omakotitalon lämpökeskus: Inari-kattila. Se on vankkarakenteinen liitekattila, jonka 6 mm:n vahvuiset valurautaseinämät takaavat sille pitkän käyttöiän.

Sysäyksen Inari-kattilan kehittämiseen antoi öljyn yhä lisääntyvä käyttö polttoaineena. Tätä näkökoh-
taa silmälläpitäen Karkkilan tehtaan lämpöteknillinen osasto suunnitteli Inarin erityisesti öljynpolttoa varten. Mutta vaikka Inari on yksipesäkattila, se voidaan kriisitilanteiden sattuessa — jos esimerkiksi öljypoltin rikkoutuu kovien pakkasten aikana — helposti käden käänteessä vaihtaa lämmitettäväksi kiinteillä poltto-

aineilla, koksilla ja puulla. Käytet-
täessä polttoaineena öljyä hyötysuh-
de on 84 prosenttia.

Nykyaikaisen omakotitalon keskus-
lämmityskattilassa on oltava mahdol-
lisimman täydellinen varustelu, toisin
sanoen sen pitää olla omakotitalon
lämpökeskus. Lämpimän käyttöveden
saannin on oltava turvattu. Inarista
puhuttaessa voidaankin täydellä
syyllä sanoa, että se muodostaa oma-
kotitalon todellisen lämpökeskuksen,
sillä tehtaalta lähtiessä siinä on Per-
fecta CF 25 lämpöjohtopumppu, se-
koitusventtiili, varastointimallinen
käyttöveden lämmitin sekä kattila-
veden lämpömittari ja painemittari.

Vas. Kauko Liljegren ja Kustaa Gustafsson yhdistämässä Inari-kattilan valurautaisia liitteitä kartionipoilla. Puristus tapahtuu hydraulisesti.

Ylh. Jouko Heinänen ja Paavo Lehto tarkastamassa vesipainekokeen avulla kattilan tiiviyyttä

Inari saa paksun toppauksen runkonsa ympärille ennen suoja levyjen kiinnitystä. Eristäjänä Aune Kannonmaa.

Rakenteessa on otettu huomioon polttoaineena myös sähkö. Erikois-
tilauksesta kattilaan varataan tila
sähkölämpövastussauvaa varten. Ku-
parivuorattu 115 litran lämpimän
veden varaaja antaa runsaasti kuumaa
vettä suureenkin talouteen. Vesi kuu-
menee siinä melko nopeasti, vajaassa
puolesta tunnissa.

Kattilan tiiviyyteen on kiinnitetty
erityistä huomiota. Eristys on vuori-
villaa, myös posliiniemaloiduissa luo-
kuissa, jotka lisäksi on tiivistetty as-
bestinauhalla. Liitteiden välit on ti-
vistetty kattilakitillä.

Inari-kattilan tilantarve on vähäi-
nen, sillä hoitoon liittyvät työt suo-
ritetaan kattilan edestä ja kaikki
putkiyhteet ja sähköjohdot on asen-
nettu kattilan päälle.

Inari-kattilasta on ilmestynyt ha-
vainnollinen esite, jossa yksityiskohtaisesti selostetaan kattilan rakenne ja piirroksin esitetään mm. kattila-
huoneen mitoitus.

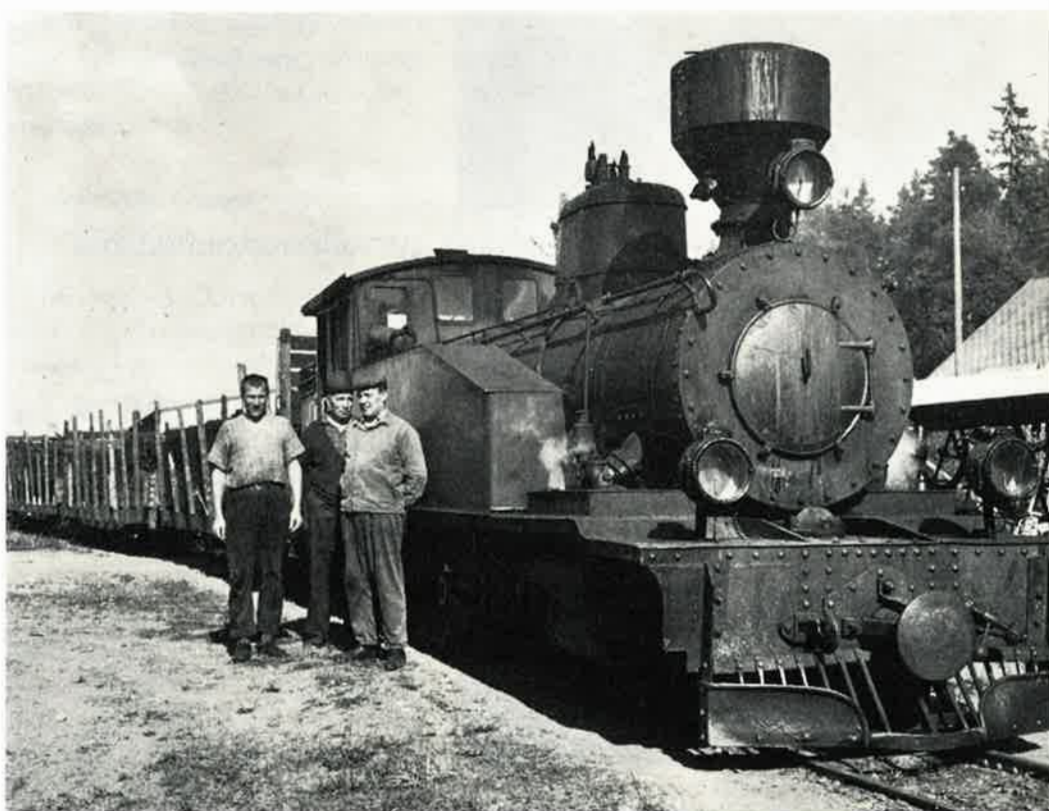
Vier. s:lla: Inari-kattila saa viimeisen silauksensa. Paavo Mikkola kiinnittää mittaripaneelit ja Arja Lindstedt pyyhkii pölyt. Sitten vain matka-
varusteeksi muovipussi.

Elokuun viimeisenä päivänä siirtyi Hyvinkään—Karkkilan kapearaiteinen rautatie historiaan. Silloin junavanhus ajoi viimeisen virallisen vuoronsa Hyvinkäältä Karkkilaan saapuen sinne klo 14.15. Ilman juhlallisuuksia mutta haikein tuntein Karkkilan asemalle saapunut muutamakymmenpäinen karkkilalaisjoukko otti junan vastaan, katseli sen viimeistä saapumista, kuunteli sen viimeisiä vihellyksiä.

Viimeistä vakiovuoroista junaa veti v. 1917 valmistunut veturi n:o 5. Tavaravaunuja sillä oli perässään kymmenen, joissa oli lastina etupäässä romua. Syyskuun aikana juna kulkee vielä epävirallisesti tyhjentäen tehtaan Hyvinkäällä olevat varastot. Sen jälkeen on edessä radan purkaminen ja kiskojen sulattaminen.

Viime keväänä, jolloin rautatien lopettamisesta päätettiin ja siihen saatiin valtioneuvostolta lupa, rautatie-

Nämä miehet toivat 'Pökän' Hyvinkäältä Karkkilaan viimeisellä vakiovuorolla: oik. 22 vuotta rautatietä palvellut veturinkuljettaja Tauno Paavola, junamies Yrjö Luhtasaari ja lämmittäjä Heikki Hellgren.

Hyvinkään-Karkkilan rautatie siirtyi historiaan

harrastajat osoittivat kiinnostusta rataa kohtaan. Tällöin asetettiin nelihenkinen epävirallinen toimikunta selvittämään mahdollisuuksia radan säilyttämiseksi. Toimikunta tiedusteli Kymin Osakeyhtiöltä mahdollisuutta vuokrata rata kymmeneksi vuodeksi. Tätä ei katsottu mahdolliseksi, mutta yhtiö lahjoitti museotarkoituksiin yhden veturin sekä yhden matkustajajä tavaravaunun.

Museojunasta on oltu erittäin kiinnostuneita sekä Karkkilassa että Hyvinkäällä. Nyttemmin museohanke on ratkennut Karkkilan eduksi. Museotoimikunta on luovuttanut yhtiön lahjoittaman museojunan Karkkilan Lions-klubille, joka on sopinut rautatiemuseon järjestämisestä Karkkilan kauppalan kanssa. Paikaksi on valittu keskustan harjun rinne linja-auto-

aseman läheisyydessä. Lions-klubi kunnostaa museoalueen sekä maalaa junan uuteen uskoon. Tämän jälkeen museo luovutetaan kauppalalle, jonka kehitykseen kapearaiteisella rautatiellä on ollut niin merkittävä osuus.

Hyvinkään—Karkkilan rata valmistui 56 vuotta sitten. Ensimmäinen juna saapui Hyvinkäältä Karkkilaan elokuun lopulla 1911. Marraskuussa aloitettiin säännöllinen liikenne ja kaksi aikataulunmukaista sekajunaa alkoi kulkea päivittäin kumpaankin suuntaan. Matkustajaliikenne lopetettiin 1961 ja sen jälkeen kuljetettiin vain tavaraa, vuosittain n. 50 000 tonnia. Rautatien palveluksessa on viime vuosina ollut viitisenkymmentä henkilöä. Jäljellä olevalle henkilökunnalle on yhtiön toimesta järjestetty työpaikat Karkkilan tehtaalta.

Luottamusmiehen ajatuksia turvallisuustoiminnasta

Happomies Sulo S a r k a n e n Kymin sulfiittiselluloosatehtaalta on monen vuoden ajan aktiivisesti osallistunut työturvallisuustoimintaan. Hän oli aikaisemmin Voikkaalla osastonsa työturvallisuustoimikunnan jäsen sekä luottamusmies ja Kymin selluloosatehtaalla hänet on niin ikään valittu luottamusmieheksi. Pitkäaikaisen ansiokkaan ja esimerkillisen työnsä ja kokemuksensa perusteella hänellä on varmasti paljon mielenkiintoista sanottavaa työturvallisuuden alalta. Annetaanpa hänen itsensä kertoa siitä.

— Voikkaan selluloosatehtaalla olin turvallisuustoimikunnan jäsenenä kahden vuoden ajan. Tehtaan pysähtyessä siirryin Kymin selluloosatehtaalte, jossa olen nyt ollut luottamusmiehenä nelisen vuotta. Olen erittäin iloinen, että minulla on ollut tilaisuus olla täälläkin mukana työturvallisuustoiminnassa ja toimikunnan kokouksissa. Aluksi näihin toimikuntiin suhtauduttiin varovasti. Pelättiin, että ne kaventavat työntekijöiden tapaturmasuojaa. Nyt ennakkoluulot ovat kuitenkin hävinneet ja jokainen myöntää toimikuntien olevan monessa suhteessa hyödyksi niin työntekijöiden kuin työnantajankin kannalta.

— Toimikunnan työn tuloksia arvosteltaessa on muistettava, että se on neuvoja ja ohjeita antava elin.

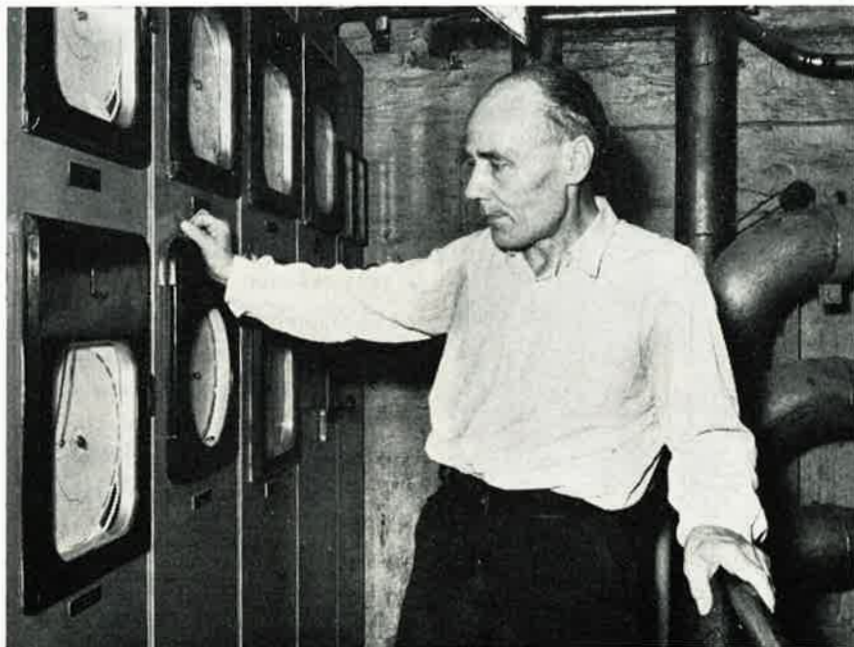
Näiden mittareiden seuraaminen muodostaa tärkeän osan happomies Sulo Sarkasen työstä

Erittäin hyödyllisenä pidän sitä, että kokouksissa keskustellaan sattuneista tapaturmista, pohditaan niiden syitä ja pyritään löytämään oikeat ja taroituksenmukaiset torjuntamenetelmät. Ehdotus suojalaitteeksi tai torjuntamahdollisuudeksi saattaa kokouksen lisäksi tulla esille myös aloitteen muodossa. Oikeus aloitteen tekemiseen on jokaisella, eikä vain toimikunnan jäsenillä. Kun ehdotuksesta on toimikunnassa keskusteltu ja sen havaitaan edistävän turvallisuutta, se toteutetaan. Toimikunta kokoontuu yleensä neljä kertaa vuodessa, mutta jos jokin asia on kiireellinen tai muuten tärkeä, se voidaan toteuttaa ennen kokousta tai toimikunta kutsutaan koolle erityisesti tätä varten.

— Vielä on huomattava, että kun ohje annetaan toimikunnan taholta, siihen suhtaudutaan toisin kuin jos sen antaisi joku henkilö yksityisesti. Toimikunnassa on mukana asiantuntijoita ja kummankin osapuolen edustajat, joten se edustaa melkoista auktoriteettia.

— Kun asioista puhutaan toimikunnassa, tulevat osapuolten näkökannat toisten tietoon ja monet käsitkset selviävät. Eri mielipiteethän juuri vievät kehitystä eteenpäin. Jos kaikki aina olisivat samaa mieltä, kehitys pysähtyisi siihen paikkaan. Toimikunnassa tulevat tapaturma-alttiit kohteet esille, ja kun jäsenet tulevat niistä tietoisiksi, he osaavat niitä varoa ja varoittaa muitakin. Vanhempien työntekijöiden pitäisi neuvoa ja varoittaa nuorempia, sillä tässäkin asiassa kokemus on paras opettaja.

— Tärkeintä turvallisuustoimikuntien työssä on mielestäni se, että työntekijät tulevat aktiivisesti mukaan työturvallisuustoimintaan ja että he tuntevat näin saavansa äänensä kuuluviin. Tällainen toiminta pitää turvallisuusasiaa jatkuvasti vireillä ja tavoitteena on tietysti tapaturmien estäminen jo ennakolta.

Jälleen kerran kokoontui yhtymän urheiluväki kesäkauden suurtahtumaan. Kuuden vuoden jälkeen oli Salo-
lon tehdas taas kesämestaruuskilpailujen järjestysvuorossa. Syyskuun 2.—3. päivinä kaupungissa liikkunut satapäinen urheilijajoukko ei varmasti jäänyt salolaisilta huomaamatta. Ajellessamme lauuantaina Kuusankoskelta linja-autoilla Saloa kohti, jouduimme kulkemaan pitkän ajan sadepilven alla. Sää ei siis vaikuttanut mitenkään lupaavalta. Perillä odotti kuitenkin kaunis ja aurinkoinen joskin hieman tuulinen sää. Ilta-
päivällä pelatut naisten lentopallo-

ottelut saatiinkin suorittaa suhteellisen hyvissä olosuhteissa. Verraten voimakas tuuli tosin vaikeutti pelisuorituksia.

Jännittävän A-sarjan voitto Kymintehtaalle

Joukkueiden väliset tasoerot ovat vuosi vuodelta pienentyneet ja niinpä lentopallo-ottelut ovatkin muodostuneet mielenkiintoisiksi. Ensimmäisessä A-sarjan ottelussa Karkkila voitti Voikkaan, mutta seuraavassa tulikin kisojen varsinainen yllätys. Kovasti harjoitellut ja kehittynyt Voikkaan

1000 m:n viestissä
Leo Viljakainen
lähetti ankkuri-
osuudelle 400 m:n
juoksun voittaneen
Veikko Tolvasen

Yhtymän kesäakisat Salossa

Keihäänheitossa polkittuja; vas:ltä Teuvo Ukkonen, Raimo Koivula, voittaja Sulo Heiskanen ja Pertti Nurmilaukas

1000 m:n viestin voittoisa Kymintehtaan joukkue juoksujärjestyksessä vas:ltä Teuvo Hellsten, Seppo Rainio, Leo Viljakainen ja Veikko Tolvanen

joukkue osoittautui erittäin tiukassa kamppailussa lopulta Kymin-
tehtaan I joukkuetta etevämmäksi. Ratkaiseva kolmas erä venyi aina tilanteeseen 19—17 saakka. Tilanne ennen A-sarjan viimeistä ottelua oli-
kin veikkaajan kannalta varsin seka-
va. Karkkilalle olisi mestaruuteen riittänyt 2—1 voitto kun taas Kymin-
tehtaan olisi ollut voitettava 2—0. Kymintehtaan I joukkue val-
mistautui kuitenkin ratkaisuootteluun hyvin ja voittikin 2—0. Kaikki jouk-
kueet yltivät samaan pistemäärään ja cräsuhde ratkaisi mestaruuden. Karkkilan osana oli pudota ensi vuo-
deksi B-sarjaan, josta Salo puolestaan nousi A-sarjaan.

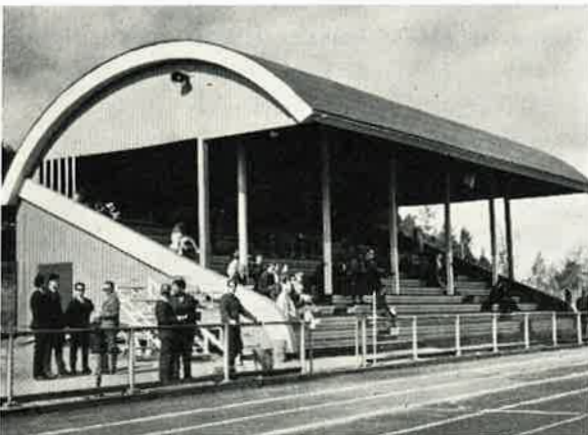
Sarjajärjestys:

A-sarja: 1) Kymintehtas I 2 p. (3—2), 2) Voikkaa 2 p. (3—3), 3) Karkkila 2 p. (2—3). B-sarja: 1) Salo 4 p. (4—0), 2) Heinola 2 p. (2—2), 3) Kymintehtas II 0 p. (0—4).

Karkkilan Antti Vikström keskittyi hyppyyhinsä huolella

Sarjansa voittaneissa joukkueissa pelasivat: Kymintehdas: Sirpa Kääpä, Sirpa Leino, Leena Ojanen, Leila Parvinen, Irja Salmelainen, Terttu Sihvola ja Marjatta Tommola. Salo: Sinikka Aaltonen, Eila Hakola, Kyllikki Kallio, Rauha Leino, Eine Lind-

berg, Raija Suominen ja Paula Vainio.

Kunkin joukkueen parhaana palkittiin: Kymintehdas I Leila Parvinen, Voikkaa Betty Puholainen, Karkkila Raili Meri, Salo Eine Lindberg, Heinola Sirke Kainulainen ja Kymintehdas II Liisa Varjonen.

Kenttä märkä ja pehmeä — mutta ei satanut

Sunnuntaiaamuna satoi. Vettä tuli taivaan täydeltä niin, että pelättiin jo kisojen jäävän pitämättä. Yhdeksään mennessä sade kuitenkin taukosi ja Salon tehtaan isännöitsijän Rauno Rengon aloittaessa tervehdyspuheensa pilkisteli aurinkokin jo pilvien raosta. Sade oli kuitenkin pehmittänyt

Kuulantyyntöä kolme parasta palkintopallilla; vas:ltä Raimo Koivula, Toivo Pääkkönen ja Mauri Toivonen

Toivo Pääkkösen voittotyöntö on juuri irronnut

Katsomossa oli paljon vapaita paikkoja, koska yleisö seisokeli kentän laitamilla suorituspaiikkojen luona

Korkeushyppääjät ovat saaneet palkintonsa; vas:ltä Teuvo Hellsten, Matti Järvi, Reima Virtanen ja Antero Pirinen

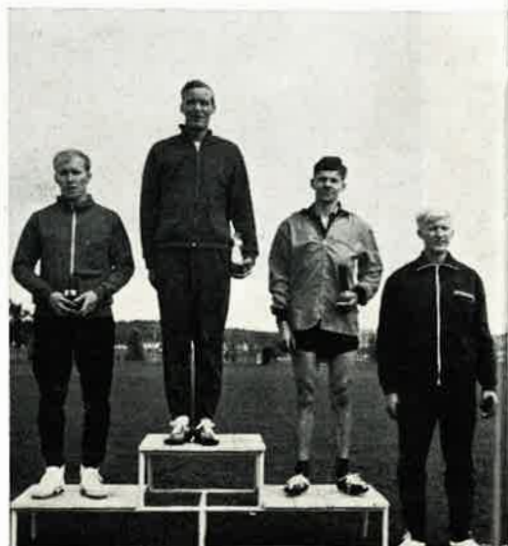
kentän ja hyppyjen ja heittojen suorituspaiikat niin, että ennätyksiä ei näissä kisoissa rikottu. Pituushyppy jouduttiin suorittamaan kentän päässä poikittain, koska varsinainen hypypaikka oli veden vallassa.

Tänä vuonna yleisurheilussa ei ollut tehtaiden välistä kilpailua, mutta sen sijaan ohjelmassa oli kaksi uutta lajia, nim. seiväshyppy ja 1 500 m estejuoksu. Kumpikin saivat yleisön varauksettoman suosion osakseen. Estejuoksu oli rasittava ja vesihauta

3 000 m:n juoksun voittanut Pertti Taivainen

Salon tehtaan isännöitsijä Rauno Renko (oik.) ja urheilutoimikunnan puh.johtaja Matti Eskola suorittivat palkintojen jaon

pärskyi jokaisen kohdalla. Pienten tehtaiden 4×100 m viestiä johti Salo 2:een vaihtoon asti, mutta sitten Heinolan Nyman kiskoi kärjen kiinni ja Heinola lopulta viestin voittikin.

Salon Musiikinystävien puhallinorkesteri viihdytti Vilho Saarisen johdolla yleisöä, toimitsijoita ja kilpailijoita sekä puhalsi raikuvat fanfaarit voittajille. Kilpailujen päättäjäiset pidettiin tehtaan ruokalassa, missä jaettiin joukkuepelien palkinnot sekä kunniapalkinto parhaasta yleisurheilusuorituksesta. Viimemainitun sai keihäänheiton voittaja Sulo Heiskanen. Todettakoon lopuksi, että pe-

rintainen hyvä sää suosi sittenkin yhtymän 26. kesäkisoja, että kisat onnistuivat kaikinpuolin hyvin ja ilmassa oli urheilujuhlan tuntua.

Tulokset:

400 m: 1) Veikko Tolvanen Kymintehdas 52,0, 2) Mikko Kainulainen Heinola 52,2, 3) Leo Viljakainen Kymintehdas 53,8, 4) Pentti Kankkunen Karkkila 54,2, 5) Martti Tiainen Juantehdas 57,1.

Pituushypyn viisi parasta olivat (ylh.) Teuvo Hellsten, Mauri Toivonen, Reima Virtanen, Matti Järvi ja Kaarlo Heiskanen

4×100 m:n viestin voittaneessa Heinolan joukkueessa juoksivat vas:lta Mikko Kainulainen, Rauno Nyman, Reino Laurila ja Toivo Pääkkönen

Voikkaan Unto Pöyhönen voitti 1 500 m:n estejuoksun

Naisten lentopallon A-sarjan voitti Kymintehtaan I joukkue (alla oik.) ja B-sarjan Salo (vas.) Kuvissa joukkueet huoltajineen

Kuula: 1) Toivo Pääkkönen Heinola 13,05, 2) Raimo Koivula Karkkila 12,86, 3) Mauri Toivonen Voikkaa 12,45, 4) Esko Tuominen Salo 11,95, 5) Sulo Heiskanen Karkkila 11,89, 6) Pertti Tuviala Kymintehdas 11,68, 7) Pertti Nurmilaukas Kymintehdas 11,32, 8) Antero Roininen Juantehdas 9,97.

1500 m estejuoksu: 1) Unto Pöyhönen Voikkaa 4,48,3, 2) Lasse Knapp Voikkaa 4,52,3, 3) Kalevi Rätty Karkkila 4,54,3, 4) Pekka Kiiski Halla 4,54,9, 5) Seppo Mäkinen Kymintehdas 5,02,0, 6) Auvo Lindgren Karkkila 5,12,4, 7) Martti Tiainen Juantehdas 5,43,3.

100 m: 1) Seppo Rainio Kymintehdas 11,1, 2) Teuvo Hellsten Kymintehdas 11,5, 3) Markku Mäntynen Karkkila 11,6, 4) Pentti Kankkunen

Jatkuu kolmannella kansisivulla

100 m:n juoksun voitti Seppo Rainio (kesk.), toinen oli Teuvo Hellsten (vas.) ja kolmas Markku Mäntynen

Toivo Hongisto

Väinö Hasu

Reino Helen

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

TOIVO HONGISTO

puuseppä Kymin rakennusosastolta tulee 27. 10. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 14. 3. 1905. Kymin ulkotyöosastolle hän tuli 1920 ja siirtyi parin kuukauden kulluttua rakennusosastolle. Yhtäjaksoisesti hän on palvellut v:sta 1925. Hän huoltaa myös yhtiön askartelupajan työkonet ja -välineet. Aikoinaan hän oli kolme vuotta elokuvateatteri Pohjolan koneenkäyttäjänä. Tehdaspalokuntaan hän on kuulunut 38 vuotta.

EEVI KIRJALAINEN

siivooja Kymin puuhiomolta tulee 1. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 8. 6. 1909. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1927 ja siivoojaksi puuhiomoon 1952.

VÄINÖ HASU

Voikkaan tehdaspalokunnan varusmestari tulee 3. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 17. 12. 1909. Yhtiön palvelukseen Voikkaan koskityömaalle hän tuli 1926 ja siirtyi seuraavana vuonna autonkuljettajaksi. Voikkaan paperitehtaalle voitelijaksi hän tuli 1935. Voikkaan tehdaspalokunnan varusmestariksi hänet valittiin 1946. Tässä toimessaan hän onkin tehnyt merkittävän päivätyön palokunnan hyväksi. Hänen kätevyytään ja kekseliäisyyttään on monin tavoin käytetty hyväksi vaikeiden tehtävien ratkaisuisia.

SULO RANTANEN

kirvesmies Kymin rakennusosastolta tulee 11. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Luumäellä 22. 8. 1905. Yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle hän tuli 1927. Nykyisin hän työskentelee Voikkaalla PK 18 rakennusryhmässä kirvesmiehenä.

REINO HELEN

varastonhoitaja Kymin sähköosastolta tulee 15. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön

palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 27. 4. 1909. Päättettyään koulunkäyntinsä hän tuli 1926 Kymin päävarastolle, jossa hänen pääasiallinen tehtävänsä oli hinta- ja laskutustarkkailu. Oltuaan 1953—1954 kirjurien esimiehenä Kymin selluloosatehtaalla hän siirtyi nykyiseen toimeensa Kymin sähköosastolle. Yhtiön tuotantokomiteaan hän on kuulunut v:sta 1966 lähtien. Hän on kuulunut lähes kaksi vuosikymmentä Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöiden johtokuntaan ja toiminut vuosikymmenen ajan yhdistyksen sihteerinä.

HEIKKI HUUSKONEN

kennomestari klooritehtaalta tulee 1. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Viitasaarella 10. 1. 1904. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1925. Työskenneltyään eri osastoilla hän tuli kennomieheksi klooritehtaalle 1939. Nykyisessä toimessaan hän on ollut v:sta 1955.

URHO MÄKINEN

muurari Kymin rakennusosastolta tulee 12. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa.

Heikki Huuskonen

Aulis Sandström

Onni Vesterinen

Leonard Kääriäinen

Jan Krzywacki

Johannes Paarukoski

HALLAN TEHDAS

AULIS SANDSTRÖM

katontekijä lautatarhalla tulee 1. 10. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Pyttäällä 14. 4. 1908. Yhtiön palveluksessa hän on ollut erilaisissa tehtävissä kuten lämmittäjänä laivoissa, töissä rakennusosastolla, telakan pajalla ja korjauspajalla. Nykyisin hän toimii katontekijänä ja peitteiden korjaajana lautatarhalla.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ONNI VESTERINEN

huoltomies Kymin selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 24. 9. Hän on syntynyt Kanneljärvellä. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli 1937 ja siirtyi samana vuonna sahalle. Sen jälkeen hän työskenteli rakennusosastolla ja siirtyi 1964 huoltomieheksi Kymin selluloosatehtaalle. Harrastuksista mainittakoon kalastus.

Artur Lundin

LEONARD KÄÄRIÄINEN

kuorimon etumies Kuusanniemen selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 28. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan uittotyömaalle hän tuli 1922 ja siirtyi Voikkaan selluloosatehtaalle 1932. Kuusanniemen selluloosatehtaan rakennustyömaalle hän siirtyi asennusapumieheksi 1963 ja nimettiin kuorimon etumieheksi tehtaan lähdettyä käyntiin 1964. Vapaa-aikansa hän viettää omakotitalon ja puutarhan parissa Pilkanmaassa.

MIKKO RIPATTI

purkaja kuljetusosastolta täyttää 60 vuotta 29. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen prässimieheksi Verlan tehtaalle hän tuli 1943. Voikkaan rakennusosastolle hän siirtyi 1954 ja on sen jälkeen työskennellyt myös Voikkaan puuhiomossa, Kuusanniemen selluloosatehtaalla, Voikkaan sähköosastolla ja Kymin paperitehtaalla. Nykyisessä tehtävässään Kuusanniemessä hän on ollut v:sta 1965.

JAN KRZYWACKI

rullapakkaajien etumies Voikkaan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 6. 10.

Erkki Niittyrinta

Hän on syntynyt Haminassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotyöosastolle hän tuli 1933. Paperitehtaalla hän on työskennellyt v:sta 1939 ensin paperin lastaajana ja v:sta 1943 rullapakkaajana. Hän on kuulunut tehdaspalokuntaan yli 30 vuotta. Nuorempana hän harrasti painia ja saavutti useita piirimestaruuksia. Uimaopettajana hän toimi aikoinaan yli 20 vuotta. Nykyisin hän on innokas kuntourheilija.

YRJÖ ILVONEN

mestari Kymin korjauspajalta täyttää 60 vuotta 12. 10. Hän on syntyperäinen kuusankoskelainen. Yhtiön palvelukseen Kuusaan korjauspajalle hän tuli 13-vuotiaana 1921. Palveltuaan siellä ja Voikkaan piirustuskonttorissa noin kuusi vuotta hän erosi yhtiön palveluksesta. Oltuaan helsinkiläisissä kone- ja aseparjoissa sekä piirustuskonttoreissa lähes 20 vuotta ja käytyään Helsingin teknillisen koulun hän palasi 1946 takaisin yhtiöme palvelukseen Kymin korjauspajan levy- ja putkiosastolle työjohtajaksi, missä toimessa on edelleenkin. Hän osallistui molempiin viimeisiin sotiimme palvelen tällöin merivoimissa asemestarina.

EETU VENELL

valajan apulainen karbiditehtaalta täyttää 60 vuotta 17. 10. Hän on syntynyt Iitissä. Voikkaan ulkotyöosaston palvelukseen hän tuli 1922 ja työskenteli sen jälkeen eri osastoilla vuoteen 1945. Hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen 1952 karbiditehtaalle.

JOHANNES PAARUKOSKI

kuorimon yöntekijä Kuusanniemen selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 18. 10. Hän on syntynyt Salmissa. Apumieheksi Voikkaan rakennusosastolle hän

Lasse Vallenius

Birger Turunen

Niilo Sirén

Aimo Salonen

tuli 1956 ja siirtyi samana vuonna selluloosatehtaalte. Kuusanniemen selluloosatehtaan rakennustyömaalle hän siirtyi asennuspumieheksi 1964. Tehtaan lähdettyä käyntiin hän on toiminut kuorimolla kuorien käsittelijänä. Hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa on aina kuullunut urheilu, nuorempana erityisesti 5 000 m:n juoksu ja nykyisin ulkoilu ja harrastusurheilu.

ALEKSEI KUUSINEN

levyseppä Kymin korjauspajalta täyttää 60 vuotta 19. 10. Hän on syntynyt Tampereella. Työskenneltään eri osastoilla hän siirtyi 1937 Kymin korjauspajalle.

ARTUR LUNDIN

käyttöinsinööri Kymin paperitehtaalte täyttää 60 vuotta 21. 10. Hän on syntynyt Helsingissä ja valmistui insinööriksi 1931 Tekniska läroverketistä. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalte hän tuli 1933. Hän on kuulunut jäsenenä Suomen Paperi-insinööriyhdistykseen v:sta 1942 ja Kymenlaakson Teknilliseen seuraan sen perustamisesta v:sta 1945 lähtien. Hänen erikoisharrastuksensa on kuorolaulu. Hän on kuulunut useita vuosia Kuusankosken Mieslaulaajiin.

PENTTI PARVINEN

betonimies Voikkaan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 28. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Voikkaan höyryosaston palvelukseen hän tuli 1933 ja siirtyi 1938 rakennusosastolle. Nykyisin hän työskentelee betoniraudoittajana. Kuntourheilu on hänen tärkein harrastuksensa.

ERKKI NIITTYRANTA

kirvesmies Voikkaan rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 10. 10. Hän on syn-

tynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen Voikkaan rakennusosastolle hän tuli 1938 ja toimii siellä edelleen kirvesmiehenä ja sukeltajan merkkimiehenä.

AILO MATILAINEN

putkiseppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 11. 10.

MUISTO TAMMILEHTO

kennonkorjaaja klooritehtaalte täyttää 50 vuotta 11. 10. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1932. Oltuaan useita vuosia Voikkaan puuhiomolla hän siirtyi 1951 karbiditehtaalte ja 1954 klooritehtaalte.

LASSE VALLENIUS

rullanmerkkaja Kymin paperitehtaalte täyttää 50 vuotta 22. 10. Hän on syntynyt Padasjoella. Kymin ulkotoyosastolle purkajaksi hän tuli 1951. Seuraavana vuonna hän siirtyi Kymin paperitehtaan massankäsittelyosastolle. Nykyisessä ammatissaan hän on toiminut v:sta 1954.

JUHO KIISKINEN

hakkumies Kymin selluloosatehtaalte täyttää 50 vuotta 24. 10. Hän on syntynyt Pielisjoella ja tuli yhtiön palvelukseen Kymin selluloosatehtaalte kuoripuristimen hoitajaksi 1955. Hakkumiehenä hän on ollut v:sta 1956.

BIRGER TURUNEN

työnopeettaja ammattikoulusta täyttää 50 vuotta 25. 10. Hän on syntyperäinen kuusankoskelainen. Käytyään 3-vuotisen ammattikoulun hän tuli 1933 yhtiön palvelukseen Kymin rakennusosastolle. Hän siirtyi 1937 Kymin korjauspajalle viilaajaksi, työskenteli v:sta 1941 työkaluviilaajana ja sen jälkeen työkalu-

osaston hoitajana ja etumiehenä. Työnopeettajaksi yhtiön ammattikouluun hän tuli 1954 toimien ensin viilaamon puolella ja siirtyen myöhemmin nykyiseen työpaikkaansa koneistamoon. Työnopeettaja- ja -opastajakurssin hän suoritti 1958 ja opettajan valmistuskurssin 1963 ja 1964. Hänen mieliharrastuksensa ovat nykyisin metsästys ja kalastus. Nuorempana häntä kiinnosti kaikenlainen urheilu jalka- ja jääpallon ollessa etusijalla. Hän on kuulunut useita vuosia Kymin-tehtaan Urheiluseuran, Kuusankosken Vedon ja Kuusankosken Kalastusseuran johtokuntiin.

NIILLO SIRÉN

kuljetustilausten vastaanottaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 27. 10. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotoyosastolle hän tuli 1937, toimi v:sta 1938 lähtien kuorma-autonkuljettajana ja myöhemmin henkilöautonkuljettajana. Nykyiseen toimeensa hänet nimitettiin 1961. Hänelle on myönnetty AK:n hopeinen ansiomerkki. Hänen harrastuksensa kohdistuvat vapaa-aikoina omakotitaloon ja puutarhaan.

ARMAS MAUNO

putkiseppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 1. 11. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ammattikoulun käytyään 1933. Kymin korjauspajalle hän siirtyi 1941. Nuorempana hiihtourheilu ja nykyisin metsästys ja kalastus kuuluvat hänen vapaa-ajan harrastuksiinsa.

INTO VIERROS

mestari Kymin sähköosastolta täyttää 50 vuotta 3. 11.

Into Laitio

Auvo Astala

Arvi Lehtonen

Veikko Sundberg

METSÄOSASTO

ILMARI SALMELA

työnjohtaja Tervon piiristä täyttää 50 vuotta 10. 10. Hän on syntynyt Salmisissa, jossa myös aloitti metsämiesuran-
sa Pitkäranta Oy:n palveluksessa. Sittemmin hän toimi Valtion Polttoainetoimiston työnjohtajana ja tuli 1947 yhtiömme palvelukseen työnjohtajaksi Tervon piiriin. Hänen toimintansa on ollut tunnollista ja täsmällistä ja hän on saavuttanut esimiestensä ja metsänmyyjien luottamuksen.

HALLAN TEHDAS

HELMI LAANTI

siivooja lautatarhalta täyttää 60 vuotta 26. 10. Hän on syntynyt Kotkassa. Hän tuli lautatarhalle ylösottajaksi 1938 ja on ollut sen jälkeen siellä vuosittain kausitöissä. V:sta 1959 lähtien hän on ollut nykyisessä työssään.

KARKKILAN TEHDAS

AIMO SALONEN

tarkastaja keernaosastolta täyttää 60 vuotta 5. 9. Hän on syntynyt Humpplassa. Tehtaan työhön hän tuli 1927. V:sta 1935 hän on toiminut keernaosastolla, missä nykyisin toimii keernojen tarkastajana. Hän on myös osastonsa luottamusmies.

INTO LAITIO

suunnittelija piirustuskonttorista täyttää 60 vuotta 23. 9. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan palvelukseen hän tuli 1922 toimien aluksi konepajalla. Piirustuskonttoriin hän siirtyi 1930 liesien suunnittelijaksi. Nykyisin hänen tehtäviinsä kuuluu kauppa- ja saniteetti-

valun suunnittelu ja valvonta. Hän on toiminut tehtaan Teknillisen Kerhon puheenjohtajana 10 vuotta. Lisäksi on hän ottanut osaa Teknilliset Toimihenkilöt ry:n toimintaan. Hän on osallistunut myös kunnalliseen toimintaan ollen mm. kauppalan nuorisotyölautakunnan perustajajäsen. Hän on lisäksi toiminut eri tehtävissä Karkkilan Pojissa ja Reservin Aliupseereissa. Hän on myös Osuusliike Auran hallintoneuvoston jäsen sekä Pelastuspalvelun paikallinen asiamies. Useat vuodet on hän toiminut tehtaan Vss-johtajana.

LYDIA LINDSTRÖM

valimotyöntekijä valimosta täyttää 50 vuotta 12. 9. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaalte työhön hän tuli 1951. Hän on työskennellyt useilla valimon osastoilla. V:sta 1961 lähtien hän on ollut käsinkaavaamossa. Hän on innokkaasti ottanut osaa tehtaan eri harrastuskilpailuihin.

AUVO ASTALA

työnjohtaja valimosta täyttää 50 vuotta 24. 9. Hän on syntynyt Tammelassa. Hän tuli 1931 apupojaksi valimoon. Konekaavaajana hän toimi 1937—1939 ja maakaavaajana 1944—1959. Sen jälkeen hän siirtyi keernaosaston työnjohtajaksi ja 1961 nykyiseen toimeensa maakaavaamon työnjohtajaksi. Hän on suorittanut Tietomiehen työteknillisen koulun. Jo nuoresta pitäen hän on harrastanut urheilua, varsinkin hiihtoa ja uintia. Hän on useat vuodet toiminut tehtaan urheilulautakunnan puheenjohtajana. Hän on myös reservinaliupseerikerhon johtokunnan jäsen.

URPO TAIPALYESI

asentaja konepajalta täyttää 50 vuotta 2. 10. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul.

Hän tuli peltisepäksi liesiosastolle 1934 ja siirtyi 1944 konepajalle viilaaja-asentajaksi. Hän on ollut tehtaan sairaskassan johtokunnan jäsenenä useita vuosia.

ARVI LEHTONEN

henkilöautonkuljettaja auto-osastolta täyttää 50 vuotta 11. 10. Hän on syntynyt Kalvolassa. Toimittuaan aluksi eri polttonesteyritysten palveluksessa hän tuli 1949 työhön tehtaan konepajalle. Muutaman kuukauden kuluttua hän siirtyi auto-osastolle. Tunnustuksena hyvästä ajotaidosta hän sai 1957 AK:n hopeisen ansiomerkin.

VEIKKO SUNDBERG

sähköasentaja sähköosastolta täyttää 50 vuotta 12. 10. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Hän tuli työhön sähköosastolle 1933.

ANNI SIRÉN

poraaja liesiosastolta täyttää 50 vuotta 16. 10. Hän tuli 1941 työhön sisuosastolle. Hän on työskennellyt myös valimossa ja emalilaitoksella. Liesiosastolle hän siirtyi 1961.

AHTI KUOSMANEN

traktorinkuljettaja maatalousosastolta täyttää 50 vuotta 16. 10. Hän on syntynyt Paavolassa. Hän tuli työhön maatalousosastolle 1939.

LAHDEN TEHDAS

SIGNE PALM

pakkaaja täyttää 50 vuotta 8. 10. Hän on syntynyt Luumäellä. Hän on ollut yhtiön palveluksessa Lahden tehtaalla 1948—1954. Nykyiseen työhönsä hän tuli 1963.

Vahto ohjataan kohteeseensa
paksua muoviputkea myöten

Tehokas kevytvaahtosammutin

Kuten jo sanomalehdissä ja tk:n Tiedotuslehdessä on kerrottu, vastaanotti Kymintehdaan palokunta elokuun 23 p:nä uuden kevytvaahtosammutuslaitteen, mikä on Pohjois-Kymenlaakson ensimmäinen. Laite liitetään auton perään ja on pyörillä kulkevana muutenkin helposti liikuteltavissa. Vaahtosammutin on erittäin tehokas esim. muovi- ja öljypalojen sekä ahtaissa tiloissa sattuvien palojen sammutuksessa.

Total LG 200 merkinen kevytvaahtolaitte pystyy kehittämään 200 m³ vaahtoa minuutissa ja vahto voidaan siirtää 100 m vaakasuorassa ja 30 m pystysuorassa suunnassa. Vaahdosta on 99,9 % ilmaa ja loppu vettä ja vaahtonestettä. Vahto on täysin vaaratonta iholle ja vaatteille ja sen sisässä voi myös liikkua. Vaa-

rallista se on vain, jos sammuttaja kaatuu vahtoon, jolloin seurauksena voi olla tukehtumisvaara. Palomiehet ovatkin vaahdon sisällä liikkeussaan varustautuneet naamareilla.

Tätä uutta vaahtosammutuslaitetta kokeiltiin palokunnan harjoitusten yhteydessä maanantaina syyskuun 4 p:nä Kuusanniemen harjoitustalon luona. Talon pihalle tehty jäteöljyallas sytytettiin palamaan ja sammutettiin uudella laitteella nopeasti. Laitteen tehokkuus tuli selvästi esille vaahdon tukahduttaessa alleen jo korkealle nousseen liekkipatsaan. Vaahtoa laskettiin myös taloon sisälle ja näytettiin, miten siellä voi kulkea. Tämä nyt käyttöön otettu kevytvaahtosammutin merkitsee arvokasta lisää Kymintehdaan palokunnan monipuoliseen kalustoon.

Jatkoa sivulta 23

Karkkila 11,7, 5) Eino Berglund Salo 12,0, 6) Jorma Sippula Voikkaa 12,1.

Seiväs: 1) Antti Vikström Karkkila 380, 2) Lauri Kukkonen Voikkaa 340, Jorma Hyökkäri Voikkaa 340, 4) Erik Boije Karkkila 320.

Pituus: 1) Teuvo Hellsten Kymintehdas 6,42, 2) Mauri Toivonen Voikkaa 6,14, Reima Virtanen Salo 6,14, 4) Matti Järvi Karkkila 6,00, 5) Kaarlo Heiskanen Karkkila 5,79, 6) Timo Nikkinen Voikkaa 5,61, 7) Juhani Lankinen Karkkila 5,46, 8) Jouko Tuppurainen Juantehdas 5,16, 9) Matti Nikander Heinola 4,96.

3000 m: 1) Pertti Taivainen Karkkila 9,08,2, 2) Atte Kekkonen Kymintehdas 9,35,5, 3) Timo Aaltonen Karkkila 9,54,0, 4) Matti Pulkkinen Kymintehdas 9,59,8, 5) Kalevi Hakala Heinola 10,27,0, 6) Eero Tiainen Juantehdas 10,33,0, 7) Pauli Saarinen Heinola 11,03,6.

Keihäs: 1) Sulo Heiskanen Karkkila 64,48, 2) Toivo Pääkkönen Heinola 53,47, 3) Pertti Nurmilaukas Kymintehdas 53,35, 4) Raimo Koi-vula Karkkila 49,08, 5) Teuvo Ukkonen Voikkaa 47,36, 6) Pertti Tuviala Kymintehdas 47,15.

Korkeus: 1) Matti Järvi Karkkila 175, 2) Teuvo Hellsten Kymintehdas 170, 3) Reima Virtanen Salo 165, 4) Antero Pirinen Juantehdas 160, 5) Erik Boije Karkkila 150, Jorma Mäkinen Heinola 150.

4×100 m viesti: 1) Heinola 48,1 (joukkue: Laurila, Pääkkönen, Nyman, Kainulainen), 2) Karkkila (ulkop. kilpailujen) 48,4, 3) Salo 48,8, 4) Juantehdas 48,9.

1000 m viesti: 1) Kymintehdas 2,09,8 (joukkue: Hellsten, Rainio, Viljakainen, Tolvanen), 2) Karkkila 2,10,8, 3) Voikkaa 2,20,0.

